CİHAD-I EKBER

Yazar:

İMAM HUMEYNÎ (R.A)

Türkçe

0000-00-00 00:00:00

CİHAD-I EKBER CİHAD-I EKBER

Büyük Cihad Nefisle Cihad

İMAM HUMEYNÎ (R.A)

Rahman ve Rahîm Olan Allah'ın Adıyla

«İş işten geçmeden, düşmanlar tüm dinî ve ilmi meselelerinize el atmadan düşününüz ve uyanık olunuz. Kalkınız, öncelikle nefsinizi terbiye ve tezkiye etmeye önem veriniz. Kendinize bir çeki düzen veriniz. Düzenli ve tertipli olunuz. İlmî müesseselerde nizamı ve intizamı sağlayınız»

«Her şeyimizi yağmalamak isteyen sömürgeciler, bırakmıyorlar ki dinî ve ilmî müesseselerimizde 'insan' yetişsin. Onlar insandan korkuyorlar. Eğer bir ülkede 'insan' yetişecek olursa bu onların huzurlarım kaçırmalcta ve çıkarlarını tehlikeye sokmaktadır»

(FARSÇA) YAYINCININ ÖNSÖZÜ

Büyük Cihad...

Mutluluk dolu ve insanlık unsurunu öne çıkaran bir yaşamın; ilerleme, daha iyi bir hayat sürme ve mutlu bir toplum meydana getirmek için çaba sarf etmek ve mücadele etmekten başka bir anlamı yoktur. Yemeyi, içmeyi, yapıp yıkmayı, gece gündüz mide için tekrar tekrar durmadan koşuşturmayı, silahların gölgesi altında bir yaşam sürmeyi, ilim ve yüceliğin parlak güneşinden, medeniyet ve ilerlemeden, ahlakî melekelerin nimetinden mahrum kalmayı insan için «şerefli bir yasam» kabul etmek mümkün değildir.

Hz. Hüseyin b. Ali, yaşamı; akide ve cihaddan başka bir şey olarak görmüyordu (Hayat, iman ve cihad'dır): İman ve akide yolunda yapılan bir cihad... Hürriyet ve bağımsızlık için yapılan bir cihad... Kaybedilmiş hakları tekrar almak için yapılan cihad... Ezilmişlere zulüm görmüşlere yardımı bayraklaştırmış bir cihad... Zalimlerin ve adaletsizlerin başını ezmek ve onları yok etme hedefini güden bir

cihad... İlim, fazilet, ilerleme ve medeniyet yolunda yapılan bir cihad... Ve nihayet en önemlisi de nefisle yapılan ci-had... Hz. Peygamber (saa)'in deyişiyle, en büyük cihad»... (1).

Aslında Peygamberlerin gönderilme gayesi ve aziz İslam Peygamberi'nin (saa) risaletinin sebebi; güzel ahlakın tamamlanması, insan aklının, ruhunun ve iradesinin terbiye edilmesi, insanlığın aydınlığa, ilerlemeye ve medenileşmeye doğru olan yolculuğunda rehberlik edilmesidir (2). Peygamber'e (saa) göre bin insanın terbiye edilmesi ve olgunlaştırılması, onun üzerine güneş ışınlarının akmasından daha iyi ve yücedir (3). Öyle ki, Kur'an'î bakış açısına göre büyüklük ve şahsiyet sahibi olan kimse, üstünlük ve zühdlük melekelerini kazanma yarışında diğerlerini alt eden kimsedir (4).

Nefisle mücadele İslam'da o kadar önemli bir olgudur ki, insan yaşamındaki güzel davranışların mihverini ve hayatındaki nizamın temelini teşkil eder. Eğer hayat sadece maddî değerler üzerine oturarak maneviyattan, ruhaniyetten ve fazilet, melekelerinden mahrum kalacak olursa, karamsarlık, kayıtsızlık, kanun ve nizam tanımamazlık, başkalarına karşı güvensizlik meydana gelir ve bu kötü hasletler insanın yakasına yapışarak onu uçuruma ve yok olmaya sürükler. İnsan hayatındaki vahşîlik, yabanîlik, saldırganlık ve diğer tüm hayvani hasletler sürekli bir artış gösterir.

Bilimler, buluşlar, keşifler ve teknolojilerden gelen şeylerin insanlara hür bir yaşam temin etmesi ve onların sırtlarındaki yaşam yükünü hafifletmesi, insanı huzura kavuşturması beklenirken; dünya isteklilerinin ve bencillerin, çıkarlarına ulaşmaları için birer alet durumuna gelmektedirler. Hatta toplumları esaret zincirine bağlamak ve onları aldatmak için araç olarak bile kullanılabilmektedirler. Bu nedenledir ki, bugünün karanlık dünyası, hayatiyetini maddî temeller üzerine oturtmuştur. Kendisinde ahlakî karakterden ve insanlık özelliklerinden hiç bir şey yoktur. Görüyoruz ki, makine medeniyeti, teknolojik ilerlemeler, atomun keşfi, uydu yapımı, uzayın keşfi ve ay küresine gitmiş olmak; insanların hayvanı vahşiliklerinden bir şey azaltmadığı gibi, toplumu muzdarip eden dertlere de herhangi bir şekilde ilaç olamamaktadır.

Aksine ızdırap, başkaldırı, sarhoşluk, huzursuzluk ve sersemlik alabildiğine artmış; kara ifrit, savaşı ve kan akıtmayı bugünkü toplumda, barbarlık ve mağara döneminden daha çok hâkim kılmış ve dünyayı bir savaşın eşiğine getirmiş olarak, yuva söndüren, ocak yıkan birinin edasıyla karşıya geçmiş bu hali seyretmektedir. Dünya süper güçleri, tüm güçlerini daha modern ve daha iyi silahlar yapma yolunda harcamaktadırlar. Eğer geçmişte, gece karanlığı mesabesindeki cehaletler, iki ordu arasında savaşın patlak vermesine ve bir daha sona ermemesine neden olmuşsa, bugün de makine uygarlığı ve bilimsel canavarlığın sayesinde savaş gece-gündüz, ay-yıl tanımadan ve savaş meydanlarına bile sığmadan devam etmektedir.

Eğer Emilyanof'un (1820-1859 yılları arasında gayri resmi kurumlarda, silahsızlanma konusunda verdiği son konferansta) söylediklerine bakılırsa, meydana gelen 29 savaşta 800 bin insan can vermiştir. 19. yüzyılın son kırk yılında meydana gelen 106 savaşta ise öldürülenlerin sayısı 4.400.000'e ulaşmış bulunmaktadır. Atom çağı, uzay çağı denilen bugünkü asrımızın ilk yarısında meydana gelen 117 savaşta ölenlerin sayısı 5 milyon kişiye ulaşmıştır. İkinci dünya savaşında bombalar sonucu 2 milyon kişi ölmüştür.

Günümüzde ise Amerikan emperyalizmi sadece Vietnam savaşında 7 milyon kişiyi bombardımana tutmuş ve aynı miktarda askerî mühimmat kullanarak 90 bin kişiyi de kimyasal silahların bombardımanına maruz bırakmıştır. Bugünün cemiyeti bir tür sersemlik, şaşkınlık ve melankolik bir durum yaşamaktadır. Duçar olduğu bu makineli yaşamın mahvedici etkisinden, kendisini ölüme terk ederek sıyrılmaya çalışmaktadır. İntihar, kargaşa, cinnet kertesine varan başkaldırı, gün be gün artan delilikler ve beraberinde getirdiği bir sürü ilaçlar, hippi vb. onlarca isimle ortaya çıkan gruplar; maddi temeller üzerine oturarak maneviyattan ve ahlakî değerlerden uzak kalan makine uygarlığının yalnız başına insanlığı mutlu edemeyeceğini, huzura, fazilete eriştiremeyeceğini göstermektedir.

Doğrudur, bilim ve teknoloji denilen canavar bugün uydu yapabiliyor, ,uzayı keşfedebiliyor, insanı ay küresine gönderebiliyor. Ama insanı terbiye etmekten acizdir. Toplumu, öncekinden daha fazla maddiyat ve şatafata boğarak nefsi hevaları ve hayvani arzuları takviye etmektedir. Eğer bunlar İslam'ın maneviyatı, ruhaniyeti ile ve nefsi melekelerle, ahlakî seciyelerle birleştirilmezlerse toplum büyük zarar ve ziyana uğrar. Nitekim bugün birçok problemlerin, açmazların insanlığın yakasına yapıştığını görüyorsunuz. «...biz artık iyice anlıyoruz ki, bugün insanın bu yeni medeniyetten edindiği arzuları ve yönelimlerine karşın bu yeni medeniyet, henüz düşünen ve cesur insan yetiştirme sorumluluğunu üstlenmemiştir.

Bu nedenle insanı, önündeki tehlikeyle dolu olan yoldan kurtaracak bir ölçüyü bulmada ona rehberlik edememektedir. İnsanlar, sahip oldukları beyin yapılarının muntazamlığı oranında bir gelişme gösterememiştir. Özellikle de önderlerin fikrî ve ahlakî zaafı ve onların cehaleti, medeniyetimizin geleceğini tehlikeye düşürmektedir... Eğer Galile, Newton ve Lamazier, fikrî potansiyellerini insan ruhunun ve bedeninin incelenmesi üzerine harcamış olsalardı belki günümüzde dünyamız daha farklı olurdu... Gerçekte her şeyden önce insanı düzeltmek gerekiyor, Onun bozul- masıyla medeniyetin güzellikleri hatta yıldızlar aleminin yüceliği bile yok oluyor..» (5)

Nefisle mücadelenin, insan yaşamının temelinde ve nizamında çok önemli bir yere sahip olmasının yanı sıra, sömürgecilik karşıtı uyanışlarda ve hareketlerde de önemli bir işlevi vardır. Hatta insanın bütün diğer mukaddes savaşımlarının, büyük ölçüde nefisle mücadeleye bağlılığının bulunduğu söylenebilir.

İnsanın, nefisle olan hesaplaşmasından muzaffer olarak çıkmadıkça, diğer savaşımlarından da zaferle çıkacağına dair bir şahid bulmak müşkildir. Çünkü insanın, diğerleriyle mücadelede (eğer mukaddes ve müşahhas bir hedef uğrunda ise) fedakârlığa, sebata, birliğe, güvene ve savaşın öncelikli temel gereklerine mutlak ihtiyacı vardır. Aksi takdirde nefis, insanın kontrolü altına girmez. Bu amelleri yerine getirmek imkânsız olmasa da çok zor olsa gerektir. Bu tür hasletlere sahip olsa bile, temeli sağlam ve mükemmel olmadığı ve sallantıda olan çürük bir temele dayandığı için her zaman titreme halindedir. En ufak bir olayda da bozulmalar baş-gösterecektir.

Kendi nefsi ile mücadeleyi göze alamayan, nefsani arzularını ayakaltına alamayan kimse, buyruk verici (emmare) nefsi kontrol altına alamayan kimse, kısacası kendini «insan» yapamayan kimse, hedefe giden yolda ve inancı uğruna kendi şahsi menfaatlerinden vazgeçemez. Oysa «insan»;

— Şerefi ve makamı görmezlikten gelir,

— Bencillikten, gösterişten ve kendini beğenmişlikten sakınır,

— Düşmanla perde gerisinde anlaşmaktan sakınır,

— Diğer insanlara ihanet etmekten kaçınır,

— Doğruluğa, temizliğe ve başkalarıyla iyi geçinmeye saygı gösterir,

— Düşmana döndürülmesi gereken silahların namlusunu kendi arkadaşına ve kardeşine yöneltmez,

— Bu savaşımında yenilse bile kendisini hedefe gitmekten alıkoymaz,

— Onun arkadaşı ya da arkadaşları insanların sevgisini kazanmaktan daha ileride iseler, kin ve hased beslemez, iş bozan ve nifak çıkaran olmaz,

— Bu savaşımında zafere ulaşsa bile zevk sarhoşu kesilmez, ayağım yorganından fazla uzatmaz,

— Arkadan hançerlemez,

— Savaşta uyuşukluk göstermez,

— Geride kalanlardan da olmaz,

— Teslim olmaz,

— Düşmanla işbirliği yapmaz,

— Bozgun karşıtıdır,

— Ve...

Bu asil ve seçkin insani sıfatlar, sadece insanın kendi insanî yapısını kurması ve nefsiyle cihad etmesi sayesinde elde edilebiliyor. Bu sıfatlarla donanıp bunlarla ıslah olmayan kimse, hayatta başarının anahtarını kaybetmiş demektir. Er meydanına çıktığı zaman —ne kadar savaşçı ve ne kadar kahraman olursa olsun— yenilip rezil olmasa bile, hedefini ve gayesini doğru dürüst tekrar bulması ve savaştan muzaffer olarak dönmesi mümkün olamaz. Buna ilişkin denilmiştir ki, «savaşa girmek için sadece devrimci olmak yetmemektedir. Cesurca ve vakur bir başkaldırı kişinin ruhuna islemeli ve onun can dudağını pörsütmelidir» (6)

Devrimci bir kişiliğe sahip olan kimselerin toplumun huzuru ve hürriyeti için, emniyet, istikrar ve adaletin sağlanması için kıyam eden toplum rehberlerinin, her zaman, ilk kıyam eden fertlerin eğitilmesine, toplumların vicdanlarının uyanık tutulmasına ve inanılacak bir takım mukaddes değerler yaratılmasına önem verdiklerini görüyoruz. Bunu, zamanı geldiğinde istifade etmek için kendi uyanışlarının temeline yerleştirmektedirler.

Beşeriyetin büyük kurtarıcısı yüce Peygamber (saa) de gönderilişinin ilk yıllarında bütün gücünü ve gayretini, insanları kendi nefisleriyle cihada teşvik etmeye, onlarda mekarim ahlakı ortaya çıkarmaya, bütün insani faziletlerin ve değerlerin gözbebeği olan Allah'a imanı gönüllerde yaşatmaya adamıştı, Ta ki, her asıl ve ayrıntıya olan iman birbirlerini batıl göstermesin. Şanı yüce İslam Peygamberi'nin (saa) öğretimi ve eğitimi altında bulunan, tek «Allah'a inanan ve önlerinde hedefler belirten kimselerin neler yaptıklarını, tarihi ne tür iftihar sahneleriyle doldurduklarını biliyoruz. Şan, şeref, zenginlik, makam, kadın, çocuk, rahatlık ve huzur içinde yaşama istemi, onları kendi hedeflerine ulaşmaktan, fedakârlık etmekten vazgeçiremedi.

Tarih; Kur'an'î inkılâp mektebinin verdiği terbiyeden etkilenerek, yeni gelin olmuş kızların sıcak kucaklarından kalkıp savaş meydanlarına koşarak şehadet şerbetini içenlerin hikâyelerini kaydetmiştir. İslam tarihinin inkılabî, ibret verici ve öğretici simalarından biri olan Hz. Ali bk Ebi Talib, (düşmanın canını yaktığında) düşmanın kendisine reva gördüğü tüm çirkin davranışlara rağmen, şu tavrıyla her akıllı insanı düşünmeye ve Allah'ı yüceltmeye davet ediyordu.

İnsanlara, kendi kendini yetiştirmenin, nefsi dizginlemenin, ihlâslı amel işlemenin ne demek olduğunu öğretiyordu: Hz. Ali, düşmanın tüm küstahça cesaretine rağmen onu yere düşürdü. Hançeri boğazına dayayıp başını bedeninden ayırmakla kendi kızgınlığını dindirecek yerde, hedeflediği şeye nefsi arzusu karışmasın diye kızgınlığı ve gazabı dinmeden düşmanının başını kesmekten vazgeçerek üzerinden kalktı. Çünkü Hz. Ali'nin iman ettiği ve hayat bahşeden bir şiar olarak, onu yaymak

için kıyam ettiği «lailahe illallah» şiarı, hedefe varmada her türlü şirki ortadan kaldırmış ve Allah'tan başkası için yapılan her şeyin ve her türlü amelin üzerine bir çizgi çekmişti.

Müslümanlar, İslam'ın başlangıcında, İslam'ın önderlerini harekete geçiren ve tek bir hakikat dışında her şeye cephe almayı salık veren yegane şiar olan «lailahe illallah» şiarı ile, kendi nefisleriyle cihad v£ peygamberin öğreticiliği altında kazandıkları üstün nitelikleri ile karanlık ve cehalet perdelerini yırtarak kendi bağımsızlıklarına^ kavuşabildiler. Çağlarındaki iki büyük imparatorluğa karşı (İran ve Rum) zafer kazandılar. İran ve Rum'un esir ve mahrum bırakılmış -milletlerine özgürlük, bağımsızlık, kültür, ilim ve yüce değerler (7) kazandırdılar. Nitekim bu şiara inanmalarıyla birlikte anladılar ki, kudreti yüce olan Allah'ın gücünün yanında bütün makamlar' ve kudretler, çok küçük ve önemsiz olan şeylerdir.

Onlar, bu gayelerinde yoldaş olan Allah'ın gücünden başka hiçbir güçten korkmuyorlardı. Onlar, mukaddes İslam ülküsünü ilerilere götürmekten başka hiçbir endişe ve ideal taşımıyorlardı. Onların yönetime katılma hakları ve bağımsızlıkları koruma altına alınmıştı. Huzur, sükûn ve kardeşlik içinde yaşı-yorlardı. Ancak Müslümanlar ne zaman ki İslam'ın nuranî öğreti ve düsturlarından uzaklaştılar, sapıklık ve azgınlık yolunu seçtiler, gönüllerini şeytani arzular ve nefsanî hevesler doldurdu, dünyaperestlik ve şan-şeref düşkünlüğü tek Allah'a ibadetin yerini aldı...

İşte bunların ardından Müslümanlar için kara ve bahtsız günler başladı. Allah'tan habersiz diktatörler, hilafeti ve İslam hükümeti olma görevini gasp ederek İslam milletini ve Kur'an kanunlarının alın-yazısını kendi şehevî arzu ve istekleri doğrultusunda belirlediler. Onlar uzun yıllar boyunca İslam adı altında Kur'an'a ve Muhammedi düsturlara, telafisi mümkün olmayan öldürücü darbeler vurmuşlar ve İslam'ı kendi doğru mecrasından çıkarak hurafeler eklemişlerdir.

İslam milleti, henüz İslam karşıtı ve zalim Ümeyye Oğulları ile Abbasîler hükümetlerinden kurtulabilmiş değildir. Cinayet işlemeyi meslek haline getirmiş olan sömürgeciler, dünya meydanlarında milletleri zincirlere vurmak ve emeklerinin ürünü olan mallarına konmak için aktif haldedirler.

Sömürgeciler artık iyice anlamışlardır ki, milletler, manevi değerlerde ve ahlaki faziletlerde ayak diredikçe; sahip oldukları özgür olma ruhu, mertlik, gayret ve hamiyet canlılığını sürdürdükçe onları zincire vuramayacaklar, dolup taşan tabii kaynaklarını ve sermayelerini ele geçiremeyecekler, el emeklerini yağmalayamayacaklardır. İşte, yüce insani değerleri ne kadar ortadan kaldırabilirlerse, milletleri ne kadar fasit, zebun, isteksiz, bencil, ayyaş ve di-ğerlerinden farksız yaparlarsa sömürgecilerin saldırıları o ölçüde tepkisiz kalacak; söz konusu milletler kendiliklerinden bir harekete kalkışamayacaklar ve sömürgeciler herhangi bir engelle karşılaşmayacaklardır.

Bu yuva yıkan planlı taarruz, her şeyden önce milletlerin kültürlerini yok etmeye yönelik olmuştur. Sömürgecilerin öngördükleri planın uygulanmasıyla okullarda üniversitelerde nesillerin düşünce ve fikir düzeylerini o kadar aşağı düşürmüşlerdir ki, gençler, danstan, cinsel konulardan, modadan başka bir şey düşünemez hale gelmişlerdir.

Radyo, televizyon, sinema gibi propaganda araçları ülkeleri kontrolleri altına alarak, şehveti körükleyen program ve yayınlarla, kepazelik ve aşk hikâyeleriyle, utanç verici filmlerle, rezil resimlerin gösterilmesiyle, iffetsiz, derslerle fesadı ve fuhuşu ailelere öğretmişler, dolayısıyla toplumu fikri bozulmaya ve ahlaki düşüklüklere doğru sürüklemişlerdir. Gençler için alkollü içkilerin içildiği içki sofraları, danslı toplantılar, gece kulüpleri, tiyatrolar, özel partiler* gece eğlenceleri ve fesad saçan merkezler oluşturmuşlardır. Milyonlarca insanı afyon, eroin, esrar gibi uyuşturuculara müptela kılmışlar, İslam ülkelerinde Kur' an'a ve nurlu İslam hükümlerine karşı mücadele başlatmışlardır.

Bütün güçleriyle halkı Kur'an'î gerçeklerden uzaklaştırmaya gayret etmişlerdir. Geniş olarak hazırladıkları meşum planlarıyla, sömürgecilerin çıkar ve istekleri karşısında yıkılmaz çelik bir kale kuran ulemayı ve ilmi kurumlan, siyasetin ve toplumun dışına itmişlerdir. Halkı ulemadan, ulemayı da halktan uzaklaştırmışlardır. Nihayet bunun sonucunda da devrimci gerçekler ve Kur'an'î ilerleme, saldırgan sömürge kafalı grupların gayretleriyle, yavaş yavaş küller altında gizli kalmaya mahkûm edilmiştir. Âlimlik, toplum dışı edilmesiyle birlikte, kendi uzlet köşesine çekilmeye terk edilmiş, İslam' m mukaddes ülkülerinin gerçekleşmesi yolunda kullanması gereken misyonunu bu yolda kullanmaktan alıkonulmuştur.

Alim yetiştiren müesseselerde, bencillik, enaniyet, münzevilik ortaya çıkmış; ilmi kurumlara, ismen alim olan cahil, satılmış kimseler nüfuz etmeye başlamıştır. Bu kuruluşlar, manevi ve ruhani yönlerini kaybetmişlerdir. Ahlak ıslahı programlarını, İslam'ın inkılâbı hükümlerini halka anlatmak, minbere çıkarak öğüt vermek, ahlak dersleri vermek bazı ilim kurumlarında ayıp sayılmıştır. Ulemanın potansiyeli güçlendirmesi ve nefsi tezkiye etmesi gerekirken, sömürgecilerin çıkarlarıyla hiçbir şekilde çatışmayan kuru zikir, vird, şekilcilik ve klasik tasavvuf yaygınlık kazanmıştır.

Sonunda iş o dereceye varmıştır ki, bir köşeye çekilmek, münzevilik, suskunluk, donukluk, konuşmazlık, sönüklük, politik ve toplumsal meselelerde genel olarak avam gibi olmak vs., bunların hepsi de dinî bir mercii olmanın ve alimliğin, hatta adalet ve takvanın zorunlu şartlarından addedilmeye başlanmıştır. Siyasetten el etek çekmiş, sırtındaki elbisenin hakkını veremeyen kimseler âlim ve mercii, İslam'ın geleceğini tayin eden kimseler olmuşlardır. Nefislerinin kendilerini tahakküm altına almasıyla da artık bozulma baş göstermiştir!..

Kısacası sömürgecilik, her ne kadar âlimleri bir piskopos, bir papaz ve bir keşiş haline getirmediyse de; kendi kirli emellerini yerine getiren bir memur kılmak için, onları, bencil, riyakâr, inzivacı, insanlardan uzak duran, siyaset ve toplumsal meselelerle ilgilenmeyi günah sayan kimseler haline getirdi. Aralarına nifak tohumu saçtı. Sonuç olarak da ilmi müesseseler çöküntüye doğru sürüklenmişler, İslam toplumunu Kur'an gerçeğinden ve hakikatinden uzaklaştırmışlardır. Böylece de kendi kirli sömürgeci çıkarlarına, amaçlarına ulaşabilmişlerdir, «...şimdi öyle bir yere gelindi ki, konuşmak, bir âlim için düşünülemeyecek bir şeydir.

Bir âlimin, bir müçtehidin (bu sıfatları kazanabilmeleri için) konuşmayı bilmeyen biri olması lazımdır. Bir şey konuşsa bile bu, sadece 'lailahe illallah' diyebileceği anlamına gelmektedir. Onlar İslam'ın gücünün Avrupa'yı etki altına aldığını görmektedirler. Onlar da İslam'ın gerçekte mevcut statünün karşısında olduğunu anladılar. Yine onlar anladılar ki, âlimler üzerinde bir nüfuz kuramıyorlar; onların fikirlerine tasarruf edemiyorlar. İşte bunun içindir ki, ilk günden beri kendi dünyalarına götüren yol üzerindeki bu engeli aşma gayretine düştüler...

Bu yüzden de İslam toplumlarının başında bulunan âlimleri, fakihleri töhmetle ya da başka bir yoldan lekeleyerek onlar(ın işlevini) yok etmek taraftarıydılar. Onları ortadan kaldırmaya güçleri yetmeyince toplumsal fonksiyonlarını azaltarak, bunların yerine, konuşmaktan başka bir işlevlerinin olmadığını söyleyen kimseler getirme yoluna gittiler. Onlar, dinin siyasetten ayrı olduğunu âlimlerin hiç bir şeye karışmayacaklarım söylüyorlardı. Bizler bunları hep birlikte tasdik ettik. Netice olarak, sömürgecilerin istediklerinin, şimdi de istiyor olduklarının ve isteyeceklerinin hep aynı şeyler olduğunu görüyoruz...

Eğer biz Müslümanlar olarak namaz, dua ve zikirden başka bir şey yapmayacak olursak onlar (sömürgeciler) hiç bir zaman bize dokunmayacaklardır. Siz ne kadar namaz kılmak isterseniz isteyin onlar sizin petrolünüzü istemeye devam edeceklerdir. Onların, sizin namazlarınızla ne alıp veremedikleri var M? Onlar bizim madenlerimizi istemektedirler. Onlar bizim 'insan' olmamamızı istemektedirler. Onlar 'insandan' korkmaktadırlar...» (8).

Sömürgecilerin bütün bu mahirane desiselerine ve etkilerine ve İslam önderlerini siyasi işlerden uzak tutmak için uzun süreli uğraşlarına rağmen aydın görüşlü İslam fakihleri, Kur'an-ı Kerim'in gerçekliği ve ruhu ile tam bir tanışıklığı olan İslam fakihleri hiç bir zaman yabancıların aldatmalarına kanmamışlar, onların tuzağına düşüp onların oyunlarına gelmemişlerdir. Kendi mukaddes İslami hedeflerine yürümekten hiç bir zaman geri durmamışlardır. Bunlar, İslam inkılâbının en ön safında çarpışanlara, özgürlük uyanışlarına bağlı ve sömürgenin karşısında olan kimseler olmuşlardır. Gerici rejimlere, sömürgecilere karşı olan haklı kıyamlara iştirak etmişler, insanlar uyuşuk bir halde oturuyorlarken onları ayağa kaldırmışlar ve kaldırmaktadırlar.

Büyük İslam Önderi Hz. Ayetullah el-Uzma Humeynî, İslam'ın eskiden beri düşmanı olan sömürgeye karşı uzlaşma kabul etmeyen bir mücadele vermiştir. Bu yolda zindana girmiş sürgün edilmiştir. O, sömürgecilerin ücretli işçilerine açıkça şunu ilan ediyordu: «...ben şimdi sizin süngüleriniz için kendimi hazırlamış durumdayım. Ancak sizin zorbalıklarınız ve tiranlıklaranız karşısında boyun eğmeye hiç bir zaman hazır olmayacağım.» (9) İftihar dolu yaşamı boyunca büyük İslam Peygamber'ine (saa) uymaktan, güzel ahlaktan ve ulema topluluğundaki manevî mirası aydınlatarak canlı tutmaktan bir an bile geri durmamıştır. Meşum sömürgenin tesiri ve yabancıların etkisiyle kısır bile hale gelen İslam milletini ve âlimlik müessesesini İslam'ın nuranî gerçekleri ile tanıştırmıştır.

O, Kum'daki medreselerde bulunduğu dönemlerde, Kum medreselerini susturarak ıssız ormana çevirmek isteyen sömürgeci kafalıların kendisine yönelttikleri baskılara rağmen, kendisine has konuşma üslubu ile âlimlere ve talebelere, kendilerini yetiştirmelerini, faziletli ve maneviyattı olmalarım öğütlüyordu. Onları, bugünün dünyasındaki âlimin ne kadar ağır ve tehlikeli bir sorumluluğu olduğu konusunda uyarıyordu. Her ne kadar Hazretin nasihatlerinden ibaret olan derslerini karşı propaganda ve taarruzlarla önlemeye çalıştılarsa da, O'nun canlı ve canlılık bahşeden sesini susturamadılar. İnsanları terbiye etmek için yükselen maneviyat dolu feryadını boğamadılar. O, her öğretim yılının başında ve sonunda yapıcı konuşmalar irad ediyordu. İnsanlara aydınlık bahşeden nağmeleri bu insanların kulaklarını mırıldıyordu.

Ta ki, sonunda Kum semalarının üzerinden vahşet yüklü siyah bulutları tamamen dağıtarak isyana dönüşen bir kavgayı başlatmış oldu. Kum medresesini İslam İnkılâbının başkenti, Müslüman İran milletine kurtuluş bahşeden bir merkez yaptı. Bugün de sürgünde bulunduğu şerefli Necef teki (10) ilim medreselerinde ilim talebelerini aydınlatmaktan, onları terbiye etmekten asla geri durmamaktadır. Uygun fırsat buldukça onları uyarmak için gayret sarf etmiştir. Kur'an düşmanlarının, İslam ve ulema için uygun gördükleri uykuyu ve yabancı etkilerini insanlara açıklamış, âlimlerin ağır vazifelerini onlara hatırlatmıştır. Sıcaklık ve ateş dolu uyarıcı sözlerle onları içinde bulundukları gaflet uykusundan uyandırmıştır.

Onlara devamlı şu noktayı hatırlatmıştır: Toplumu ıslah etmek için ve topluma rehberlik etme iddiasıyla yola çıkan kimselerin, zafere erişme yolunda, başarılı-olma yolunda, insanî faziletlerle donanma ve kendini yetiştirme yolunda bu iddialarını gerçekleştirebilmeleri için amellere önem vermeleri gerekmektedir. Bu yolda henüz rüşdünü ispat edememiş olanların, toplun: hidayete sevk etmek için yol göstericilik yapmaları mümkün değildir. Zaten bu durumda genel olarak da bu iddiada bulunan kimselerin bizzat kendileri toplumun sapıtmasına ve derin fesat ve sapkınlık kuyularına düşmesine sebep oluyorlar. Şiir:

Gerçekte kendisi «varlık»tan nasibini almamış iken.

Nasıl olur da «varlık bahşeden» olur ki biri?

Şimdi şükürler olsun ki, varlığı son bulmayacak olan Allah'ın yardımıyla büyük İslam önderinin Necef'te uygun şartlarda yapmış olduğu aydınlatıcı ve hayat bahseden sözlerini toplayabiliyor ve insanımızın istifadesine sunabiliyoruz. Böylece gerçeğin arayıcıları ve Hazreti Humeynî'nin uyanık evlatları iş işten geçmeden bu semavî ve ruhanî çağrıyı dikkate alarak hayatlarım aydınlatıp cilalamaları, maneviyatlarım kuvvetlendirerek marifet ve aydınlığı kendilerine dayanak ittihaz etmeleri, âlimlik havzasındaki kara bulutları ve pislikleri kendilerinden uzaklaştırabilmeleri mümkün olabilecektir.

Olur ki, ilmi araştırmalar ve İslamî ilimleri tahsil eden kimseler bu hayat ve saadet veren öğüt dolu sözlerin kendilerine verdiği mesajları anlayarak, kendilerinin ağır sorumluluklarının daha fazla farkına varır ve toplumun meselelerine çareler bulurlar. İslam'ın ideolojisini ve dünya görüşünü bir bakış açısıyla kapsamlı olarak incelerle, ilmi müesseseleri durgunluk ve donukluktan, bozukluktan, fesat ve köşesine çekilmişlikten kurtararak, tarih boyunca İslam'ın düşmanı olmuş kimselerin ve sömürgeciliğin, aksini arzu etmelerine rağmen, onların karşısına birer çelik kale ve yalçın siperler olarak çıkmasını sağlarlar.

Olur ki dini ilimlerle meşgul olan âlimler ve İslam milleti, asrımıza yeni bir soluk getiren ve yüce Rabbimi-zin bize değerli bir ihsanı olan büyük İslam lideri İmam Humeynî'nin değerli ve ustaca rehberliği altında tüm bu bozukluklardan, çarpıklıklardan, zilletten ve sömürü hayatı yaşamaktan kurtulurlar. Sömürgenin kara zincirlerini paramparça eder, kaybetmiş olduğu istiklaline, şerefine ve azametine tekrar kavuşur. Olur ki bu vesile ile yüce Rabbimiz kendimize gelmemizde, nasihat almamızda ve nefislerimizle Cihad etmemizde hepimize yardım eder. O Dua edenin duasını işitendir.

İMAM HUMEYNÎ

İran halkının büyük İslamî kıyamının Rehberi Hz. İmam Humeynî, Hicri-Kamerî 1320 yılında Humeyn kasabasında doğdu. Babası, merhum Hacı Mustafa, eğitimini Necef'te tamamlamış ve içtihat makamına ulaşmıştı. Ulema yanında saygınlığı ve halk nezdinde de güvenilirliği vardı. Hz. İmam'ın annesi merhume Hacer Ahmedî, merhum Ağamirza Ahmed Müctehid'in kızı idi. Çok muttaki ve cesaretliydi. Nitekim kocası öldükten sonra altı oğlunu yalnız başına büyüttü.

İmam Humeynî altı aylıkken babası dünyadan ayrıldı. Ailenin sonuncu çocuğu olan İmam, küçüklüğünde merhum İftiharu'l Ulema'nın huzurunda eğitim gördü. Onaltı yaşında, eğitimine devam etmek için Erak'a gitti. Orada, Ayetullah Hairî adıyla meşhur olan Şeyh Âbdulkerim'in yanında eğitimini sürdürdü. Tahsil yıllan boyunca üstadı ile olan ilişkisini sağlamlaştırdı. Hatta bütün seyahatlerinde üstadına yol arkadaşı olurdu. Ayetullah Hairî Kum'a gittiğinde ve orada ikamet etmeye

başladığında, İmam Humeynî de O'na katıldı ve üstadının hayatının sonuna kadar, yani Hicrî-Şemsî 1304 yılma kadar (İmam o sıra 24 yaşındaydı) O'ndan bir an olsun ayrılmadı.

İmam Humeynî Şemsi 1306 yılında, Tehran'ın meşhur dinî rehberlerinden biri olan merhum Ağamirza Muhammed Sakafi'nin kızı ile evlendi. Bu evlilikten iki erkek ve üç kız çocuğu oldu.

Büyük oğlu şehid Ayetullah Mustafa, babası ve dedesi gibi ulema dünyasına adım attı ve «ayetullah» makamına ulaştı. Ancak kırk yaşında, Pehlevî rejiminin kuklaları eliyle şehadete ulaştı.

İranlı Müslümanların rehberi olan ve fakat tüm nüfuzuna rağmen siyasetten uzak duran Ayetullah Burucerdi vefat ettiğinde, dini rehberlerin çoğu, O'nun yerine İmam Humeyni'yi seçmek için çaba sarf ettiler.

Bu hedefe sahip kişiler, merhum Burucerdi'nin siyasete karışmamasının İran'da dinin zayıflamasına yol açtığını, bugün kendisini siyasetten uzak tutmayacak bir rehbere ihtiyaçları bulunduğunu ve bu kişinin de İmam Humeynî' den başkası olamayacağını söylüyorlardı.

Bu sahada gösterilen çabalar, İmam-ı Ümmetin o dönemde 59 yaşında olması nedeniyle bir sonuca ulaşamadı. Bunun üzerine Ayetullah Hakîm, merhum Ayetullah Buru-verdi'nin yerine seçildi.

Aynı dönemde, o zamanın Amerika Cumhurbaşkanı Kenedynin emriyle hain Şah tarafından «Ak Devrim» adı altında bir program gündeme getirildi. İmam-ı Ümmet, kesin bir tavır takınarak bu Amerikancı harekete karşı çıktı.

1341 yılı Behmen ayında hain Şah tarafından malum devrim için bir referandum düzenlendiğinde İmam-ı Ümmet bir kere daha, bu referandum aleyhinde olmak üzere sesini yükseltti. Halktan, bu referandumu boykot etmelerini istedi.

İmam referandumu protesto ederek 40 günlük genel yas ilan etti ve 1342 Nevruz'unda kendi rehberliği altında bulunan Kum Fevziye medresesinde bir yas merasimi düzenledi. O tarihte devletin memurları medreseye hücum ettiler ve dinî ilimler talebelerinden pek çoğunu şehid ettiler. Hatta bazılarını medresenin üst katından aşağıya attılar.

Bu saldın dini rehberlerden bir grubun siyasetten çekilmelerine sebep oldu. Ama İmam-ı Ümmet, medresesinin kapılarım sığınmak isteyen herkese açık tuttu.

İmam-ı Ümme, bundan sonra rejimin gerçek yüzünü ifşa etmek için çaba sarf etmeye devam etti. O günlerde kendisine yöneltilen tehditler karşısında; «ben, kalbimi süngü ile delik deşik etmelerine kendimi hazırladım. Hiçbir zaman en ufak

bir korkuya geçit vermeyeceğim. Bana, bu saldırıların ve işkencelerin Şah'ın emriyle aynen devam edeceğini söylediler. Başımıza gelecek her şeye karşı hazırım» diyordu.

İmam-ı Ümmetin, Şah'm komplolarına karşı muhalefeti o kadar yoğunlaştı ki ülkenin her tarafında büyük karışıklıklar ortaya çıktı. Bunun ardından İmam rejim tarafından tutuklandı ve rejim, karışıklıkları kontrol altına alabilmek için İmam'ı idam edecekleri tehdidinde bulundu. Bununla birlikte olaylar devam etti. Rejim çaresiz; İmam-ı Ümmet'i serbest bırakmak zorunda kaldı... Ancak henüz birkaç gün geçmeden İmam sürgüne gönderildi.

İmam, Türkiye'deki sürgün günlerinde faaliyetlerine devam etti. Bu faaliyetler kendisinin Türkiye'den Irak'a sürgün edilmesine sebep oldu.

O dönemde Irak ve İran'ın tağuti rejimleri arasındaki hassas ilişkiler nedeniyle meydana gelen elverişli ortamda İmam-ı Ümmet mücadelesini Irak'tan sürdürdü.

Irak ve İran arasındaki ilişkilerin iyileştiği 1345 yılında İran devletinin baskılan sonucu, Irak, İmam-ı Ümmet' in İran rejimini teşhir etme faaliyetlerini önlemek için sınırlamalar getirdi. Irak rejiminin baskılarına aldırmadan çalışmalarını sürdüren İmam'ın bu davranışı sonucu Irak'a tahakküm eden faşist rejim İmam'ı sınır dışı etti. İslam ülkelerine tahakküm eden rejimlerin, mücadelesine resmen muhalefet etmeleri sonucu İmam Paris'e gitmek zorunda kaldı. İran'ın Müslüman milletinin mücadelesini oradan yönetmeye başladı. İran'ın Hizbullah ümmetinin fedakârca mücadelesi Pehlevî rejiminin yıkılmasıyla son buldu.

İmam-ı Ümmet, daha sonra İslam Cumhuriyeti'nin Rehberliği, Muhammedi (saa) İslam'ın yerleştirilmesi ve Amerikancı İslam'ın defedilmesiyle fiilî olarak İslam Devrimi'nin evrenselleşmesi yolunda adım attı.

Mustazaflar dünyasının Rehberinin İmam Humeynî'nin acı kaybı dolayısıyla tüm dünya mustazaflarına tesliyet ve tâziyetimizi sunarız.

Bismillahirrahmanirrahim

Hamd Âlemlerin Rabbı olan Allah'adır...

Salât, yaratıkların hayırlısı olan Muhammed'e

ve o'nun Âl'ine olsun...

Ömrümüzden bir yıl daha geçti. Siz gençler yaşlanırken biz ihtiyarlar da ölüme doğru gidiyoruz. Bu bir yıllık tahsiliniz boyunca, belli bir ilmî birikime sahip oldunuz. Malumunuz, ne kadar çok eğitim görürseniz ilmi temellerinizi de o kadar çok yükseltmiş olursunuz.

Ancak, ahlakın güzelleşmesi, dini davranışın tahsili, ilahi marifetler ve nefsin tezkiyesi ile ilgili olarak neler yaptınız? Bu yolda ne gibi müspet adımlar attınız? Acaba hiç aklınıza kendinizi ıslah etme fikri, ahlakınızı güzelleştirme fikri geldi mi? Bununla ilgili bir program yapmayı düşündünüz mü?

Üzülerek belirteyim ki, bu konuda yaptığınız gözle görülür bir şey yoktur. Kendi kendinizi düzeltme ve terbiye etme yolunda fazla bir adım atmamışsınız.

İLMİ MÜESSESELERİN FAZİLETLERLE DONANIP REZİLLİKLERİ TERKETMEYE OLAN İHTİYACI

İlmi kuruluşlarda, ilmi meselelerin yanı sıra ahlaki ve manevi meselelerin de öğretilip, öğrenilmesine ihtiyaç vardır. Ahlaki bir öndere, ruhani terbiyecilere, nasihat meclislerine ihtiyaç vardır. Ahlak, ıslah, terbiye ve ahlakî temizlik derslerinin Peygamberler (a.s.)'in gönderilişlerinin asıl nedeni olan ilahi marifetin öğretildiği derslerin ilmi müesseselerin müfredatlarına ders olarak konulması lazımdır.

Maalesef ilmi merkezlerde, bu tür gerekli ve lazım olan meselelere daha az önem verilmektedir. Ruhi ve manevi ilimlerde bir düşüş göze çarpmaktadır. İlmi müesseselerin, gelecekte ahlak âlimlerini, terbiyeci olabilecek ve ilahi ahlak ile ahlaklanmış kimseleri yetiştirememe tehlikesi baş göstermiştir. Klasik derslerin tahkiki ve incelenmesi; Kur'an-ı Kerim'in, Nebi'nin (saa), diğer Nebilerin ve evliyanın teveccühüne mazhar olan asıl meselelerin incelenmesine imkan bırakmıyor.

İlmî camianın teveccühüne mazhar olmuş büyük fakihler ve otorite olan müderrisler, ahlak dersleri sırasında, fertlerin ahlaklanmasını ciddi olarak ele almışlar, ahlaki ve manevi meselelere daha fazla önem vermişlerdir. Aynı şekilde ilmi müesseselerde tahsil gören talebelerin de, fazilet melekelerini kazanmak için ve nefislerini temizlemek yolunda gayret göstermeleri gerekmektedir. Omuzlarında yüklü olan görevlerine ve tehlikeli sorumluluklarına önem vermeleri gerekmektedir.

Sizler bugün bu ilmi kurumlarda öğrenim görmektesiniz. Yarın toplumun önderliği ve yol göstericiliği sorumluluğunu yüklenmek istiyorsunuz. Zannetmeyiniz ki, şimdi sadece bir takım ıstılahları öğrenmekle mükellefsiniz. Sizin bunun dışında görevleriniz de vardır. Siz bu müesseselerde kendinizi öyle yetiştirmelisiniz ve terbiye etmelisiniz ki, yarın herhangi bir şehre veya köye gittiğinizde oraların halkını da doğru yola çağırabilesiniz ve onları ahlaki andırabilesiniz.

Sizden beklenen, insanları, İslam'ın ahlak düsturlarına uygun olarak terbiye edip yetiştirebilmeniz için bu kurumlardan kendinizi yetiştirmiş ve «ahlaklanımş» olarak çıkmanızdır. Fakat Allah göstermesin, eğer sizler bu ilim merkezlerinden kendinizi

düzeltmeden, maneviyat kazanmadan çıkarsanız, gittiğiniz her yerde —Allah korusun— insanların sapıtmasına ve İslam'ın, âlimliğin insanlar nazarında kötü görünmesine sebep olursunuz.

ÂLİMLERİN TEHLİKELİ SORUMLULUĞU

Sizlerin oldukça ağır vazifeleriniz vardır. Eğer bu medreselerde kendi sorumluluklarınızı yerine getirmezseniz, kendi nefsinizi temizleme işine girişmezseniz, buradaki çalışmalarınızı sadece fıkıh, usul ve birkaç ilmî ıstılah öğrenmeye hasrederseniz —Allah göstermesin— ileride İslam ve Müslümanlar için tehlikeli birer kimse olursunuz. Allah korusun, insanların sapmasına sebep olan kimselerden de olabilirsiniz. Sizin uygunsuz hareketlerinizden ve gidişatınızdan dolayı eğer bir kişi sapacak olursa, İslam'dan dönecek olursa, büyük bir günah işlemiş olursunuz.

Bu durumda tövbenizin kabul olunup olmayacağı bile şüphelidir. Rivayete göre, sizin vesilenizle birinin hidayete erişmesi, onun üzerine sabah güneşinin doğmasından daha hayırlıdır. Sizlerin oldukça ağır sorumluluklarınız vardır. Sizlerin görevi ile sıradan insanların görevi aynı değildir. Sıradan insanların yapması caiz olurken, sizin için caiz olmayan, hatta haram olması bile mümkün olan birçok şey vardır. Öyle ki, insanlar sizden bir çok mubah şeyleri dahi yapmamanızı bekliyorlar. Allah etmesin sizden sadır olacak herhangi gayri meşru ve kötü bir hareket, insanların, İslam'a ve din âlimlerine karşı kötü gözle bakmalarına sebep olacaktır.

Problem buradadır. Eğer insanlar, beklemedikleri bir ameli işlediğinizi görürlerse dinden soğurlar, din âlimlerinden yüz çevirirler. Mesele, onların sırf bir şahıstan yüz çevirmeleri meselesi değildir. Keşke sırf bir şahıstan yüz çevirseler de sadece ona kötü gözle baksalar! (ama mesele şahıs meselesi değildir.)

Ancak herhangi bir din adamının uygunsuz, nezaket kurallarına aykırı bir hareketini gördüklerinde bir tahlile ve ayırıma gitmezler: Esnaf arasında dürüst olmayan, haksızlık yapan kimseler olduğu gibi, yine dairelerde çalışanlar arasında fesatçı ve işinin ehli olmayan kimseler görülebildiği gibi, din adamları arasında da uygunsuz davranan, ehil olmayan bir iki kişinin bulunması mümkündür. Bunun içindir ki bir dükkancı gayri meşru bir iş yaptığında ona «Falanca esnaf uygunsuz bir iş yapmış» der geçerler.

Ya da bir attar (koku satan) kötü bir iş yapsa «Falan attar kötü bir iş yapmış» der geçerler. Ama bir âlim, bir din adamı uygunsuz bir harekette bulunacak olursa, «falan din adamı yanlış bir hareket yapmış» demezler de «İşte tüm din adamları böyledir. Kıyamet hacıdan hocadan kopacakmış» derler. İlim ehlinin oldukça ağır görevleri vardır. Ulema'nın sorumluluğu diğerlerinden daha fazladır.

Usul-i kâfi ve Vesail gibi kitapların, âlimlerin vazifeleri ile ilgili bölümlerine bakacak

olursanız, orada ilim ehlinin çok ağır ve tehlikeli olan sorumluluklarının açıklandığını görürsünüz (11).

Bir rivayete göre âlimin canı boğazına ulaştığı vakit, onun için artık tövbe etmesi yersizdir. Bu durumda artık onun tövbesi kabul edilmeyecektir. Çünkü Allah'u Teâlâ ancak cahil olan kimselerin son dakikadaki tövbelerini kabul edecektir (12).

Diğer bir rivayette ise âlimin bir günahı (tövbesi sonucu) af edilene kadar cahilin yetmiş günahının affedileceği bildirilmektedir (13). Çünkü âlimin günahı, İslam için ve İslam toplumu için oldukça zararlıdır. Avam ve cahil olanlar günah işlediklerinde ancak kendilerine zarar vermektedirler. Kendi bahtlarını karartmaktadırlar (14).

Yine rivayet edildiğine göre Cehennem ehli, ilmi ile amel etmeyen âlimin çirkin kokusundan rahatsızlık duyacaklardır (15). Bundan dolayıdır ki, bu dünyada topluma zararlı ya da faydalı olma bakımından âlim ve cahil arasında büyük farklar vardır. Eğer âlim bozulmuş birisi ise toplumun da bozulmasına sebep olacak, toplumun kokuşmasına yol açacaktır. Eğer Âlim edepli ve ahlaklı olursa, İslamî adaba ve ahlaka riayet ediyorsa, toplumu da ahlaklı bir toplum yapıp hidayete erişmesine sebep olabilecektir.

Eskiden yaz aylarında (ziyaret için) bazı şehirlere gidiyordum. Oralarda halkın şer'i adaba sıkı sıkıya bağlı olduklarına şahid oluyordum. Bunun sebebi, aralarında salih ve takvalı olan bir âlimin bulunmasıdır. Eğer bir şehirde ya da eyalette, muttaki dürüst bir Âlim bulunsa ve fakat zahiren bir tebliğ yapmasa, o beldelerin halkı, sadece o âlimin varlığı sebebiyle bile ahlaklı ve hidayete erişen kimseler olurlar (16).

Biz öyle kimseler gördük ki, onların sadece varlığı bile ibret ve nasihat yerine geçiyor. Onlara bakıp onları görmek bile öğüt almaya sebep oluveriyor. Şimdi genel olarak bildiğime göre, Tahran'daki mahalleler bile birbirlerinden farklıdır: Uyaran, muttaki bir âlimin yaşadığı bir semtte, salih ve imanlı kimseler bulunuyor. Diğer yandan bozulmuş, fesatçı, kafasında sangı ile cemaate imam olmuşa dükkancılık yaparak kendi işi gücü peşinde olan bir kimsenin yaşadığı semtte ise, onun insanları dolandırdığını, onları saptırdığını ve karışıklık çıkarttığını görürsünüz.

İşte cehennem ehlini rahatsız eden, buradaki bozukluğun kokusudur. Bu dünyada insanlara kokusu ile yük olan, ilmi ile amel etmeyen sapık ve kötü bir âlimin bu kokusu, öbür dünyada da cehennemlikleri rahatsız edecektir. Bu koku ona öbür dünyada ilave edilen bir şey olmayıp, bu dünyada kendi kendisine hazırladığı bir kokudur. Bize amelimizin karşılığı dışında bir şey vermiyorlar. Bu dünyada fesat çıkaran ve kötülük peşinde olan bir âlimin toplumu kokuşturmasının verdiği koku hissedilmez. Ancak ahiret âleminde onun verdiği pis koku duyumsanacaktır. Fakat sıradan biri İslam toplumunu böyle karışıklığa ve fesada uğratamaz. Halk hiçbir zaman, imamet ve Mehdi'nin yoluna tabi olmaya davet eden birinin ilahlık ve

peygamberlik iddia etmesine izin vermez. Dünyayı fesada boğan, fasit âlimdir. «İza fesedel alimu, fesede'l alemu», âlim bozulduğu zaman alemde bozulur.

ÂLİMLİK KİSVESİ ALTINDA DİN ÜRETİCİLERİNİN MESLEĞİ

Birtakım sunî dinler üreterek toplumun ve grupların sapmasına, bozulmasına sebep olan kimselerin birçoğu ilim ehlinden olup, bazıları da ilim merkezlerinde tahsil ve riyazet yapmaktadırlar. Batıl fırkalardan birinin reisi de bizim medreselerimizden birinde tahsil görmüştür. Fakat tahsilini nefis tezkiyesi ve terbiyesi ile birlikte yürütmediği, yol alırken Allah'ın yolunda ilerlemediği, kötülükleri kendisinden uzaklaştırmadığı için rezil rüsva olmuştur.

Eğer insan, pislikleri kendi tabiatından uzaklaştırmamışsa, ne kadar ders okursa okusun, ne kadar tahsil yaparsa yapsın bir faydası olmadığı gibi zararı dahi dokunabilir. İlmin merkezine, yani bu köke bir pislik sirayet edecek olursa, ağaç, dallarıyla, yapraklarıyla birlikte pislenmiş olur.

Bu tür ilmi mefhumları ahlaklanmamış kara bir kalbe yığdıkça kalbin kararmasında artış olur. Terbiye edilmemiş bir nefiste ilim ancak kapkara bir örtü mesabesindedir. «İlim (kalb için) en büyük örtüdür». Bundan dolayıdır ki basit bir âlimin İslam'a karşı işlediği şer başkalarının şerrinden daha fazladır ve daha çok tehlikelidir. İlim bir nurdur. Ancak kara bir gönülde, fesada uğramış bir kalbte sadece zulmet ve siyahlık alanını genişletir. İnsanı Allah'a yaklaştıran ilim, dünya isteklilerinin nefsinde, onları zü'l celal'in dergâhından daha fazla uzaklaştıran bir' şeye dönüşür.

Aynı şekilde tevhid (kelam) ilmi de Allah'ın (rızası) dışındaki şeyler için öğrenilirse (insanın kalbinde) zülmani örtülerden bir örtü olur. Çünkü bu durumda «masiva'llah» (Allah dışı) şeylerle uğraşılmış olmaktadır. Eğer biri Kur an-ı "Kerim'i Allah1 m rızası dışında bir şey için, ondört kıraata göre de okusa, ezberlese onun hanesine, Allah ile kendisi arasında Allah'tan uzaklaştıran bir perde olmaktan başka yazılan bir şey olmaz.

Sizler, burada tahsil görmüş olabilirsiniz. Hatta bir sürü zahmetlere katlanarak âlim de olabilirsiniz. Ancak âlim ile, insanları ıslah eden bir müeddib arasında fark olduğunu bilmeniz gerekmektedir. Bizim üstadımız —Allah ondan razı olsun— şöyle buyuruyorlardı: «bazılarının; 'molla olmak çok kolaydır, adam olmaksa zordur' şeklindeki sözleri doğru değildir. Bunu şöyle söylemek gerekir; 'molla olmak çok zordur, adam olmaksa imkânsızdır'.»

İnsani faziletlerin ve güzel huyların kazanılması ve insani ölçülerin korunması, omzunuzdaki çok büyük ve müşkül olan görevlerdendir. Şimdi şer'î ilimlerle ve fıkıh gibi değerli bir ilimle meşgul olduğunuz için kendinizi rahat ve «kendine yönelik teklif ve vazifeleri yerine getiren kimseler» zannetmeyiniz. Eğer ihlâs ve

(Allah'a) yakınlaşma niyeti yoksa eğer sizin tahsiliniz —Allah'a sığınırız— Allah rızası için değil de, nefsanî istekler, makam ve mevkii, etiket ve şöhret kazanmak içinse, kendiniz için çalışıp çabalayıp, kendinizi vebalin ağırlığına bıraktıysanız bu ilmin size hiçbir yararı yok demektir.

Öğrendiğiniz bu ıstılahlar Allah'tan başka bir şey içinse vebali bir ağırlıktır. Bu ilmi tabirlerin daha fazla öğrenilmesi, eğer ahlaki ve takva gelişimi ile paralel gitmiyorsa, Müslümanların dünyada ve ahirette zarara uğramalarına yol açar. Bu (ilmî) tabirleri bilmenin başlı başına bir etkisi yoktur. Kelâm ilminin öğrenilmesi bile eğer nefsi aklanmayla içice olmazsa sadece bir vebal olacaktır. Kelam ilminde bilginleşen nice kimseler vardır ki toplumları saptırmışlardır.

Sizin sahip olduğunuz bilgilere daha iyi yollardan sahip olan öyle kimseler vardır ki, kendilerindeki «sapma» ve «ıslah olmama» yüzünden, topluma girdiklerinde birçoklarını saptırmaktadırlar.

Öğrenilen kurul ilmi ıstılahlar takvadan ve nefsin arındırılışından yoksun olursa, bunlar insan zihninde yığıldıkça nefis dairesinde kibir ve büyüklenme daha da yaygınlaşır. Gururun yenilmesini tatmış olan kara yazgılı âlimin kendisini ve toplumu düzeltmeye gücü yetmez. Ve İslam'a, Müslümanlara zarardan başka bir yük yüklemez.

Şer'î maksatla yıllarca ilim tahsil ettikten sonra, İslamî haklardan yararlandıktan sonra, İslam'ın ve Müslümanların ilerlemelerine engel olur. Halkların sapıtmasına sebep olur. Bu derslerden, araştırmalardan, ilmi müesseselerde bulunmaktan dolayı elde edilen ürün, İslam'ın tanıtılmasına Kur'an'î gerçeklerin dünyaya sunulmasına elverişli olmamış olur. Hatta onun varlığı, toplumun din âlimlerini ve İslam'ı tanımasına engel dahi teşkil edebilir.

ÖĞRETİM EĞİTİM (TERBİYE) İLE İÇİCE OLMALIDIR

Ben «tahsil yapmayın», «ders okumayın» demiyorum. Dikkat ederseniz, eğer istiyorsanız İslam ve toplum için faydalı ve tesirli olan bir «üye» olunuz; halka rehberlik ederek onları İslam'a yöneltiniz, İslam'ın esaslarım savununuz diyorum. Bunlar gereklidir. Fakihliğin temelini kuvvetlendirmede katkısı bulunan kimseler olunur. Allah etmesin, ders okumadan medreselerde kalmanız bile haramdır.

Bu durumda şer'î hukuktan ve İslamî ilimleri tahsil etmiş kimselerden istifade edememiş olursunuz. Elbette ki ilim tahsili gereklidir. Ancak fıkhî meseleler ve usulü öğrenmede nasıl zahmet çekiyorsanız, kendinizi ıslah etme yolunda da gayret gösteriniz. İlim tahsili yolunda attığınız her adımla birlikte nefsanî isteklerin ezilmesi ve manevi potansiyeli kuvvetlendirmek için, ahlaki güzelliklerin elde edilmesi için, maneviyatın ve takvanın tahsili yolunda da adımlar atınız.

Gerçekte bu ilimlerin tahsil edilmesi, nefsin arındırılması ve faziletlerin elde

edilmesi; ilahi adab ve marifet için bir «mukaddime» durumundadır. Ömrünüzün sonuna dek, sonucu «zaferle» noktalamak için «mukaddime»de kalmayınız.

Siz, Allah'ı tanımak ve nefsi arındırmaktan müteşekkil olan yüce ve mukaddes hedefiniz için bu ilimleri öğreniniz ve «öz»de, işinizde sonuca ulaşmayı ve ürün elde etmeyi hedefleyiniz. Esaslarınıza ve gayenize ulaşmak için ciddi olunuz. Medreseye girdiğinizde her şeyden önce kendinizi ıslah etmeyi ön plana çıkarınız. Medresede tahsil için bulunduğunuz süre içinde ve medreseden çıkıp da şehirlere ya da diğer bölgelere dağılarak insanlara rehberlik etme işini üzerinize aldığınızda, insanların sizin davranışlarınızdan, sizin ahlaki faziletlerinizden istifade ede-bilmeleri için, sizden öğüt alabilmeleri, ıslah olmaları için kendi nefsinizi arıtınız. Toplumla yüz yüze gelmeden önce kendinize çeki-düzen yeriniz, kendinizi terbiye ediniz. Şimdi üzerinizde yük* yokken kendinizi düzelterek terbiye etmezseniz, toplumla yüz yüze geldiğinizde artık kendinizi düzeltemezsiniz.

Birçok şey vardır ki insanı öğrenmeden ve terbiyeden alı-koyar. Bunlardan biri de, bazıları için bu sakal ve sarıktır. İmame (sarık) biraz büyük olacak olsa ve sakal da uzamış olsa, kişi ise ahlaklı biri değilse onu tahsilinden alıkor. Onu kayıt altına alır. Nefs-i emmare'yi ayakaltına alarak birinin ilim derslerinde bulunmak zordur. Şeyh Tusî (rahmet üzerine olsun) elliiki yaşında iken hocadan ders okumaya gitmiştir. Oysa bazı kitaplarını yirmi ile otuz yaşları arasında yazmıştı. «Tehzib» kitabı da bu dönemde yazdığı kitaplardandır. O'nu bu makama, elliiki yaşında iken merhum Seyyid Murtaza'nın derslerine katılmış olması getirmiştir.

Allah etmesin fazilet melekelerini kazanmadan ve manevi potansiyelleri kuvvetlendirmeden önce insanın sakalı biraz ağaracak olsa ve sarığı da biraz büyük olsa, bu durum ondan ilmen ve manevi olarak istifade edilmesine ve tüm bereketlere engel olur. Siyahlıklar beyaza dönüşmeden önce çalışınız. İnsanların dikkatleri üzerinize çevrilmeden kendi durumunuzu düşününüz.

Allah etmesin, insan kendine çeki-düzen vermeden önce toplumla yüz yüze gelirse ve onlar arasında belli bir şahsiyet ve nüfuz kazanırsa bu durum onu kendisini düzeltmekten alı-koyar, kendisini kaybeder. Seçme dizgini elinizden alınmadan önce kendinizi düzeltiniz ve ıslah ediniz. Güzel ahlakla güçleniniz. Ahlaki düşüklükleri kendinizden uzak tutunuz. Dersleriniz de ve araştırmalarınızda ihlâslı olunuz ki sizi Allah'a yaklaştırsın. İşlerde eğer niyet halis olmazsa, (bu) insan'ı Rabb'in kapısından uzak tutar. Allah'a sığınırız, yetmiş yıl sonra amel defterimizi açtıklarında yetmiş yıl Allah'tan (c.c.) uzak bir ömür geçirdiğimizi görmüş ol-masınlar.

CİHAD-I EKBER CİHAD-I EKBER

Şu, cehenneme yuvarlandıktan yetmiş yıl sonra dahi sesi duyulan taşın hikâyesini duymuş muydunuz? Resulullah (saa) şöyle buyurmaktadır: «Yetmiş yıl yaşadıktan

sonra ölen yaşlı bir adam, bu yetmiş yıllık süre içinde cehenneme gidiyordu!» (bu ses o adamın yuvarlanışının sesidir. Çev.)

Dikkat edin sakın ha elli küsur yıl dirsek çürüttükten ve ter döktükten sonra cehennemi kazanmış olmayın! Devamlı tefekkür halinde olunuz, nefsin arıtılması, terbiye edilmesi, ahlaken ıslah olunması hususunda program yapınız! Kendiniz için bir ahlak hocası belirleyiniz. Vaaz, konuşma ve nasihat meclisleri düzenleyiniz. (Yoksa) kendi kendinize ahlaklı olamazsınız.

Eğer medreseler bu şekilde ahlaki mürebbiler-den yoksun olurlarsa bozulmaya terk edilmiş olacaklardır. Nasıl ki fıkıh ve usul ilmi için bir hocaya ihtiyaç duyuluyor da (bu hoca öğrencinin) ders okumasını, araştırma yapmasını istiyorsa, dünyada her ilim ve meslek için de bir hoca ve üstad'a ihtiyaç vardır.

Birisi kendi başına herhangi bir alanda uzmanlaşamaz. Fakih ve âlim olamaz. Ancak Peygamberlerin gönderiliş nedeni ve en ince, en güzel ilimlerden olan manevi ve ahlaki ilimlerin öğrenmeye ve öğretmeye ihtiyacı yok mudur?! İnsan kendi kendine hocasız olarak bu ilimleri öğrenebilir mi?! Bir çok defa, ahlak ve maneviyat hocası olan Seyyid Celili'nin, fıkıh ve usul alimi merhum Şeyh Ensari'nin hocası olduğunu işitmişimdir.

Allah'ın Peygamberleri insanı terbiye etmek için, (insanı) «insan» yapmak için, insanlığı çirkinliklerden, pisliklerden, fesatlardan, ahlaki rezaletlerden uzak tutmak ve güzel ahlak, güzel edeplerle tanıştırmak için gönderilmişlerdir. «Ben güzel ahlakı tamamlamak için gönderildim» (17). Allah'ın, Peygamberini onun için gönderecek kadar önem verdiği bir ilim bugün bizim medreselerimizde fazla revaçta değildir ve o'na gerektiği gibi önem veren biri yoktur.

Medreselerde manevi ilimlere ve marifete az yer verilmesinin etkileri o dereceye ulaşmıştır ki, maddi ve dünyevi meseleler ulemanın yara almasına sebep olmuş ve birçoğunu âlimlikten ve maneviyattan uzaklaşmasına yol açmıştır. Aslında âlimliğin dahi ne demek olduğunu, âlim olan birinin görevinin ne olduğunu, (toplumda uygulanacak) ne gibi bir programının olması gerektiğini bilmiyorlar. Bazıları, usûl olarak bir kaç kelime ezberledikten sonra kendi memleketlerine ya da başka yerlere gitme, bir kumum, makam ve şöhret elde etme ve diğerlerini elleriyle ve pençeleriyle yumuşatma peşindedirler. Tıpkı şöyle diyen biri gibi; «bırakın beni Lem'a kitabının şerhine bakayım ve muhtara karşı nasıl davranacağıma anlayayım.»

Daha başından itibaren sizin öğrenim konusundaki görüşünüz ve bundan amacınız, falanca mevkiye gelmek ve filanca makamı elde etmek, ya da şu şehrin idarecisi, bu köyün ağası olmak olmasın. Bu tür nefsanî isteklere ve şeytani arzulara ulaşmanız mümkündür. Ancak kendiniz ve İslam toplumu için zarar ve kara yazgıdan başka bir şey elde edemezsiniz. İslam tarihinde birçok kişi uzun süre yöneticilik

yaptılar. Ancak kendileri için lanet, nefret ve ahiret azabından başka bir pay ve sonuç alamadılar.

Herhangi bir topluluğun ya da toplumun başına geçtiğinizde, onları terbiye edebilmeniz için kendinizi terbiye ediniz. Toplumu ıslah etmek ve onun yapılanmasını sağlamak için adım atınız. Sizin hedefiniz İslam ve Müslümanlardır. Eğer Allah (rızası) için çalışırsanız, yüce Allah kalpleri halden hale koyandır.

Gönülleri size yöneltir O; İnanıp faydalı işler yapanlar için Rahman (gönüllerde) bir sevgi yaratacaktır.» (18). Sizler Allah'a giden yolda çile çekiniz, fedakârlık ediniz, Allah sizi ecirsiz bırakmayacaktır. Bu dünyada olmasa bile ahirette karşılık verilecektir. Eğer sizin ecrinizi mükâfatınızı bu dünyada vermedikse ne iyi! Dünya önemli değildir, (dünyada ki) Bu velveleler ve kişilikler bir gün gele-, cek sona erecek ve bir rüya- gibi insanın gözü önünden geçecektir. Ancak öte dünyadaki ecir sonsuz ve bitmeyen bir türden olacaktır.

MEDRESELERDEKİ ÇÖZÜLME TEHLİKESİ

Kirli emele sahip olanların, kötü amaçlı propaganda ve yayınlarıyla, ahlak ve ıslah programlarını önemsiz göstermeleri (insanlara) öğüt ve nasihat vermek için minbere çıkmayı ilmi makama aykırı bulmaları ve minbere çıkanları «minberci» olarak adlandırmaları, ilmi kavramları düzenlemeye gayret eden büyük ilmi şahsiyetleri bu işlerinden engellemeye çalışmaları mümkündür. Bugün eğer kimi medreselerde minbere çıkıp hutbe okumayı utanç verici buluyorlarsa onlar Hazreti Emir'in (r.a.) «minberci» olduğundan ve minberden insanlara nasihat ettiğinden, onları uyararak bilgilendirdiğinden habersizler demektir.

Diğer İmamlar(a) da aynı şekildeydiler. Belki de bu tür kötülemeleri, medreseler-den maneviyatı ve ahlakı kaldırmak için ve nihayet medreselerde fesada ve düşüşe neden olmak için; çeşitli gruplara bağlılığı olanlar, kendini beğenmişler, medreselerin içine nifak ve fitne sokarak (Allah göstermesin) buralarda çatlamalara yol açmak isteyen gizli güçler yapmaktadırlar. Medresedekiler birbirlerinin boğazına sarıldılar, birbirlerine karşı saf bağladılar, birbirlerini aşağıladılar, yalanladılar ve İslam düşmanlarının medreselere el atarak onları da birlikte fırlatabilmeleri için İslam toplumunda medreseleri haysiyetsiz bir konuma getirdiler.

Kötülüğü isteyenler bilmektedirler ki medreseler milletin koruması altındadır ve millet buraların bekçisi oldukça bunları ezmek ya da ortadan kaldırmak mümkün değildir. Ancak medreseliler, buralarda tahsil görenler İslamî ahlak ve adap temelinden yoksun düştüğü, birbirlerinin boğazına sarıldıkları, aralarında ihtilaf oluşturdukları ve gruplara ayrıldıkları, terbiyeli ve muttaki olmadıkları, çirkin ve hoş görülmeyen işleri işledikleri gün, zorunlu olarak İslam milleti, kötü görülen medreseleri desteklemekten ve onlara bekçilik etmekten geri duracak, sonuçta

düşmanın kuvvetlenmesi ve nüfuz kazanması tekrar söz konusu olacaktır.

Eğer farkındaysanız devletler din adamlarından ve taklid mercilerinden korkmaktadırlar ve onlar (bu insanların) halkın korumasından nasiblerini aldıklarını bilmektedirler. Ve gerçekte (bunlar) halktan korkmaktadırlar. Eğer bir din âlimine ihanet ederek ona saldırmaya yeltenecek olurlarsa, halkın kendilerine karşı kıyam edeceğini varsaymaktadırlar.

Ancak eğer ulema birbirleriyle anlaşmazlığa düşerler, birbirlerinin adını kötüye çıkarırlar ve İslam ahlakı ve adabı ile edeplenmezlerse, düşük toplumda yaşayan millet de ellerinden gider (19). Milletin, siz âlimlerden beklentisi sizin İslam adabıyla edeplenmenizdir. Sizin Hîzbullah'tan olmanızdır, şaşalı bir hayattan ve yapay engellerden korunmanızdır. İslamî ülküleri öne almak ve İslam milletine hizmet etmek yolunda hiç bir şekilde yaptığınız fedakârlıklardan dolayı pişmanlık duymamanızdır, Yüce Hakkın yolunda O'nun rızası için yürümenizdir. Ve tek bir yaratıcıdan başka bir şeye yönelmemenizdir.

Ancak eğer sizde, beklediklerinin aksine bir davranış görürlerse, bakışlarınızı tabiat ötesine yöneltecek yerde tüm gücünüzle dünyaya dört elle sarıldığınızı ve diğerleri gibi dünyadaki şahsi çıkarlarınızı elde etmek için çırpındığınızı, başkalarıyla dünyalık ve kötü çıkarlar için çekişmeye girdiğinizi, İslam'a ve Kur'an'ı —Allah'a sığınırız— kendi oyuncağınız haline getirdiğinizi, kirli emellerinize, iğrenç gayenize ve utanç verici dünyalığınıza erişmek için dini, bir dükkân (alış veriş merkezine) çevirdiğinizi ve onu hurafeleştirdiğinizi gördüklerinde size kötü gözle bakarlar ve siz de bunun sorumlusu olursunuz.

Eğer medreselerdeki başı sarıklılar, şahsi istekleri ve dünyevi çıkarları uğrunda birbirlerine düşerlerse, diğerlerini de rezil rüsva ederler, fasık yaparlar, karışıklık çıkarırlar. Bazı görevlere gelmek için birbirleri ile rekabet ederler, gürültüler kopartarak İslam'a ve Kur'an'a ihanet ederler, ilahi emanete ihanet ederler. Allah Tebareke ve Teâlâ, İslam dinini bize emanet olarak bırakmıştır. Bu Kur'an-ı Kerim, bize verilen büyük bir emanettir. Ulema, Allah'ın emanetçileridirler ve bu büyük emaneti korumakla. O'na ihanet etmemekle yükümlüdürler. Bu tür çekişmeler, şahsî ve dünyevî ihtilaflar İslam'a ve İslam' in yüce peygamberine ihanettir.

İHTİLAF NİYE?

Böyle bir kaç cepheye ve teşkilata ayrılarak sürdürülen ihtilafların sebebini anlayamıyorum. Eğer dünya içinse, sizin dünyanız yok ki! (dünya için birbirinize düşesiniz). Üstelik eğer dünyanın lezzetlerinden ve faydalı şeylerinden payınızı alıyorsanız, bu, ihtilaf yapılacak bir konu değildir. Âlim değilseniz ve âlimliği veraset yoluyla gelen sadece cübbe ve sarıktan ibaret görüyorsanız o başka. Âlim, tabiat ötesi ile (manevi dünya ile) ilişkisi olan kimsedir.

O, İslam esaslarının ve İslam'ı oluşturan unsurların dipdiri kalmasında emeği geçen biridir. O âlim, kendisini Ali b. Ebi Talib'in bir takipçisi kabul eder. Böyle bir âlimin, dünyada iştah veren şeylere ihtilaf çıkartacak kadar yönelmesi mümkün değildir. En azından bu büyük insanın nasıl bir hayat yaşadığına bakın.

Hiçbir şekilde O'nun izinden gidenlerden olmadığınızı göreceksiniz. Acaba Hazretin zühdünden, takvasından, sade ve mütevazı yaşantısından bir şey öğrenerek onu hayatınızda uyguluyor musunuz? Bu büyük şahsiyetin zulümle, adaletsizlikle ve sınıfsal ayrıcalıklarla savaşımından, mazlumları, haksızlığa uğramışları gözünü kırpmadan savunmasından ve onları kollamasından, toplumdaki mustazaflara, hor görülmüşlere verdiği destekten bir şey anlayabiliyor musunuz? Bunları pratiğe aktarabiliyor musunuz?

Müstekbirlerin, bugün dünyanın bir kısmını kan ve ataş gölüne çevirmeleri, ölümü ve öldürmeyi adetleri haline getirmeleri, halkları yağmalamaları, sermayelerini ve el emeklerini karınlarına indirmeleri; birbirlerine karşı üstünlük sağlama, geri kal-mış, zayıf milletleri kendi egemenlikleri altına alma ve onları esirleştirme isteklerinden ileri gelmektedir. Bundan dolayıdır ki, özgürlük, uygarlık, mamurluk, bağımsızlık ya da ülke bütünlüğünün savunulması ve diğer aldatıcı isimlerle her gün dünyanın bir yerinde savaş kıvılcımını tutuşturuyorlar.

Milyonlarca ton ağırlığındaki bombaları ateşleyerek, sığınaksız milletlerin başına yağdırıyorlar. Bu kavga, dünya ehlinin mantığına göre, o bulaşık beyinlere göre doğrudur ve yerinde bir kavgadır. Ancak sizin de, onların kafalarında yerleşmiş düşüncelere uygun olarak, birbirinizle çekişmeniz anlamsızdır. Onlara neden kavga ettiklerini sorarsanız, mesela şöyle derler: «falanca ülkeyi istila etmek istiyoruz.

O ülkedeki servetin bizim cebimize girmesi gerekir:» Fakat size neden birbirinizle çekiştiğinizi, neden ihtilafa düştüğünüzü sorarlarsa ne gibi bir cevap vereceksiniz? Sizin dünyadan alıp veremediğiniz ne ki bunun için kavga ediyorsunuz? Ağaların size her ay (aylık) adıyla verdikleri maaş başkalarına verilen sigara parasından bile daha azdır.

Ben gazetede ya da bir dergi de (şimdi kesin hatırlamıyorum) görmüştüm. Vatikan'ın, Washington' da bulunan bir papaz için gönderdiği paranın miktarı oldukça yüksek miktardadır. Hesapladığımda gördüm ki, bugün medreselerin tamamının bütçesinden daha fazla bir yekûn tutmaktadır!

Şimdi acaba sizin böyle bir konumda iken ve böyle bir hayat yaşıyorken birbirinizle çekişerek, birbirinizden uzaklaşmanız ve birbirinize karşı cephe almanız doğrumudur? Müşahhas ve mukaddes hedeflerin kaybedilmesine yol açan ihtilaflar dünya sevgisinden kaynaklanmaktadır. Şayet sizler de aralarında bu tür ihtilaflar olan kimselerdenseniz biliniz ki bu ihtilaflarınız dünya sevgisinin gönülden uzaklaştırılmamasından ileri gelmektedir.

Bir yerde sınırlı bir dünya çıkarı olduğundan her birisi bunu elde etmek, için diğerleri ile yarışa girmektedir. Sizin gönlünüzde falan makama geçme sevdası yatmaktadır. Aynı şekilde bu makamın başka bir isteklisi daha vardır. Burada büyük bir ihtimalle çekememezlik ve «pay alma» duygusu ağır basacaktır. Ancak dünya sevgisini gönüllerinden uzaklaştırarak Allah'a yönelmiş olanların Allah rızasından başka bir gayeleri yoktur.

Onlar hiç bir zaman birbirlerini karşılarına almazlar. Bu tür belaları ve fesatları yüklenmez onlar. Eğer bütün ilahi Peygamberler bugün bir şehirde toplamalardı, aralarında hiç bir şekilde ihtilaf meydana gelmeyecekti. Çünkü hedef ve maksatları tektir; gönülleri dünya sevgisinden boşalmış olarak Hak Teâlâ'ya yönelmiştir.

Eğer siz amelleriniz ve hayat tarzınız, gidişatınız, kendinize çizdiğiniz yol bugün görüldüğü gibi ise —Allah göstermesin—, bu dünyadan Ali b. Ebi Talib (r.a.)in takipçilerinden olmayan kimseler olarak göçmenizden korkunuz. Fırsat elden gitmeden önce durumunuza çareler düşününüz. Bu adi ve pis çekişmelerden el çekiniz. Bu cepheleşmeler ve uzaklaşmalar yanlıştır. Yoksa sizler birbirinden ayrı olan iki milletten misiniz? Yoksa sizin dininizin değişik kolları mı vardır? Neden uyanık olmuyorsunuz? Neden sizlerin arasında safa, doğruluk ve kardeşlik hüküm sürmüyor...?!

Bu ihtilaflar tehlikelidir. Giderilmesi mümkün olmayan bozulmalara yol açar. İlim kurumlarının düşüşüne sebep olur. Sizin toplumdaki değerinizi bitirmenize neden olur. Bu tür kutuplaşmalar sadece sizi mahvetmekle, sizin şerefinizin yok olmasına sebep olmakla kalmayıp, bir toplumun, bir milletin şerefine, haysiyetine zarar vermekle ve İslam'ın zarara uğramasıyla sonuçlanır. Eğer sizin aranızdaki ihtilaflar fesatlara yol açar cinstense, affedilmez bir günahtır ve Allah Tebareke ve Teâlâ'nın dergahında; toplumu fesada verdiği için düşmanın sulta kurmasına ve etkilemesine yol açtığı için, birçok günahtan daha büyük bir günahtır.

Perde gerisindeki eller, ilmi kurumların bozulması için ihtilaf ve nifak çıkarıyor olabilirler. Çeşitli yollardan buralara nifak ve ayrılık tohumları atıyor olabilirler. Düşünceleri ve zihinleri allak bullak ediyor ve fikirleri zehirliyorlar. Böylece yeni şer'i görevler oluşturup bu görevlerle İslam'ın geleceği için faydalı olan insanların düşkünlüğüne ve ilerde İslam'a ve İslam toplumuna hizmet edememesine yol açmak için, medreselerin bozulmasına gayret etmektedirler.

Akıllı ve uyanık olmanız gerekmektedir. Kendinizi oyuna koyuvermeyiniz ki şer'i görevler bu türden olmasınlar. Şer'i vazife öyle de olur böyle de. Bazen şeytan bile insanlar için vazifeler ve teklifler belirlemektedir. Bazen nefsanî heva ve istekler, insanı, «şer'i vazifeler» olarak gösterdiği şeyleri yapmaya teşvik etmektedir. Birinin bir Müslüman'a ihanet etmesi, din kardeşini çekiştirmesi şer'i bir vazife değildir. Bu dünya sevgisi ve nefis sevgisidir.

Bunlar insanı kara günlü yapmak için şeytanın insana yaptığı telkinlerdir. Bunlar karşılıklı atışma, ateş ehlinin karşılıklı olarak birbiriyle atışmalarıdır: «Bu mutlaka, gerçektir, ateş ehlinin tartışması-dır.» (20). Cehennemde tartışma, atışma ve çekişme vardır. Cehennem ehli birbirleriyle kavga ve mücadeleye tutuşmaktadırlar. Birbirlerine pençe atmaktadırlar. Eğer sizler daha dünyada iken kavgaya tıı-tuşmuşsanız, biliniz ki kendiniz için cehennemi hazırlıyorsunuz ve cehenneme yönelmiş bulunuyorsunuz. Ahirete taalluk eden işlerde çekişmek yaraşmaz.

Ahiret ehli devamlı birbirleriyle barış ve esenlik içindedirler. Onların kalpleri Allah sevgisiyle de Allah'ın kullarının sevgisi ile de doludur. Allah sevgisi, Allah'a iman eden kimsenin sevilmesini gerektirmektedir. Allah'ın kullarına karşı duyulan sevgi, Allah'a duyulan sevgi dolayısıyladır. Allah'ı sevmek sayesinde olmaktadır.

Kendi ellerinizle ateşi tutuşturmayınız. Cehennem ateşini alevlendirmeyiniz. Cehennem insanın kötü hareketleri ve amelleri ile alevlenir. Bunlar, bir inatçı katır gibi hareket eden insanın, ateşi tutuşturan yapıp ettikleridir. (Örneğin şöyle denilmektedir: «Cezna ve hiye hamidetü» (cehennemden geçtik ancak o sönük bir haldeydi) Eğer insanlar kendi amellerinde, yapıp ettikleriyle ateşi yakmazsa, cehennem sönmüş haldedir.

Bu tabiatın içi cehennemdir. Bu tabiata yönelmek cehenneme yönelmektir. İnsan bu dünyadan öbürüne göç ettiğinde görecektir ki: «Bu, sizin ellerinizin yapıp öne sürdüğünün karşılığıdır, Allah, kullara asla zulüm edici değildir.» (21) «Ve kitap (ortaya) konulmuştur. Suçluların, onun içindekilerden korkarak; 'vah bize, hu kitapta ne oluyor. Ne küçük ne de büyük hiç bir şey bırakmıyor, her şeyi sayıp döküyor.' dediklerini görürsün.

Yaptıklarım hazır bulmuşlardır. Rabbîn kimseye zulmetmez.» (22) «Bu dünyada insandan sadır olan bütün ameller o dünyada görülecektir. Onunla beraber şekillenecektir. Artık kim zerre ağırlığınca hayır yapmışsa onu görür. Ve kim zerre ağırlığınca şer yapmışsa o'nu görür.» (23). İnsanın bütün ameli, gidişatı ve sözleri öbür dünyaya yansıyacaktır". Sanki bizim hayatımız filme alınmaktadır. Ve öbür dünyada gösterilecektir.

Böylece de inkâr edilmesi imkânsız olacaktır. Bizim bütün davranışlarımız azalarımızın şehadetine ilaveten bize gösterilecektir: «(Dediler): Her şeyi konuşturan Allah bizi konuşturdu.» (24). Her şeyi konuşturan Allah'ın karşısında kendi yaptığınız kötü amelleri inkâr etmeniz ve gizlemeniz mümkün değildir. Biraz olsun aklediniz, düşününüz, işlerin sonunun nereye varacağını ölçüp tartınız. Tehlikeli «sorgulama» ile karşılaştığınızı aklınızdan çıkarmayınız (25).

Kabrin sıkıştırmasından berzah âleminden ve beraberinde getirdiği müşküllerden kötü durumlardan gafil olmayınız. En azından cehennemin olduğuna inanınız. Eğer

insan bu tehlikeli cezalandırmaların olacağına gerçekten iman ederse, kendi yaşamında kendini değiştireceği açıktır. Eğer siz bunlara gerçekten yakin iman ederseniz, öyle başına buyruk, serbest bir hayat yaşayamazsınız; kaleminizi, gidişatınızı ve ailenizi, nefsinizin arındırılması ve ıslah edilmesi için koruma altına alırsınız.

ALLAH'IN YARDIMLARI

Allah Tebareke ve Teâlâ insanlara önem verdiği için onlara akıl vermiştir. Kendini arındırma ve temizleme gücü vermiştir. O, kendini hidayete erdirmesi için ve acı cehennem azabına duçar olmaması için insana peygamberleri ve velileri göndermiştir. Şayet bu tür önlemler insanın öğüt almasına ve kendini arınmasına yetmezse şefkatli Allah diğer yollardan insanin uyarır; değişik belalarla, fakirlik, hastalık vs. musibetlerle onların dikkatini çeker.

Tıpkı işini bilen bir hekim ve maharetli ve şefkatli hasta bakıcılar gibi, onları yakalandıkları bu tehlikeli ruhi hastalıklardan kurtaracak bir çare bulmak için gayret göstermektedir. Eğer kul Allah'ın yardımına mazhar olursa onun için, onu Hak Teâlâ'ya yöneltecek ve muttaki yapacak «denemeler» söz konusu olur. Yol işte bu yoldur. Bundan gayri bir yol yoktur. Ancak insan bu yolu kendi ayağıyla yürümelidir ki sonuç alabilsin.

Şayet bu yoldan da bir sonuç alınmaz da (sapık insan ruhen tedavi olmuş olmazsa, cemaat nimetlerini hak edenlerden olmazsa, onu can çekiştirme ve can verme anında, belki kendine gelir diye sıkıştırmaktadır. Sonra bu da fayda etmezse kabirde ve berzah âleminde temizlenmesi ve cehenneme gitmemesi için, o azaplardan ve sıkıştırmalardan sonra çok dehşetli cezalar uygulanmaktadır. Bunların hepsi de insanın cehennemlik olmasını engellemek için Allah'ın aldığı önlemlerdendir. Allah'ın bütün bu yardımları da fayda etmediği durumda nasıl olacak? İster istemez son tedavi olan insanın doğranması safhası geliyor ki daha önceki tedavilerin etkili olmadığı ve insanı düzeltmediği durumda insan Rahman olan Allah'ın ateşle ıslah etmesine ihtiyaç duyar.

Tıpkı arındırılması ve temizlenmesi için ateşe sürülen altın gibi. «Orada çağlar boyu kalacaklardır.» (26) ayeti konusunda bize gelen rivayetlere göre bu «çağlar boyu kalmak», hidayete ermiş olan ve asıl olarak imanlarını koruyabilmiş kimseler içindir (27). (Yani mü'min olduğumuz takdirde ben ve sizler içindir). Allah bilir her «çağ» birkaç bin seneden müteşekkildir. Yoksa öyle bir kerteye varır ki artık bu tedaviler, etkili ve yararlı olmazlar.

Daimi bir nimetin sağlanması ve gerçekleşmesi için başka bir tedaviye ihtiyaç vardır ki; (bu da) —Allah etmesin— insanın bir müddet cehennemde kalarak orada yanmasıdır. Ta ki ahlaki rezilliklerden, ruhi pislikler ve kötü şeytani niteliklerden arınsın ve «altından ırmaklar akan cennetler»den pay alma yeterliliğini ve hakkını

kazansın.

Bu (hak), Allah'ın rahmetinin kendilerinden çekilip alınacak kadar günaha ve masiyete dalmayan kimseler için, henüz cennete girme hakkına sahip olan kimseler için söz konusudur. Allah göstermesin aksi takdirde insan, günahlarının çokluğu nedeniyle Yüce Allah'ın dergâhından sürülüp oradan kovulabilir ve ilahi rahmetten yoksun kalır. Böyle birinin cehennemde ebedi kalmaktan başka bir seçeneği de yoktur. İlahi rahmet ve inayetten, mahrum kalmanızdan onun azabına ve gazabına uğramaktan korkunuz.

Sakın ha amelleriniz,, yapıp ettiğiniz ve konuştuğunuz şeyler, başarılarınızın sizden çekilip alındığı ve size cehenneme gitmekten başka bir yolun kalmadığı bir durumda gerçekleşmiş olmasın! Şimdi siz bir dakikalığına bile kızgın bir taşı avucunuzda tutamazsınız. Cehennem ateşinden korununuz. Bu ateşi medreselerden ve ulema kurumundan kapı dışarı ediniz. Bu çekişmeleri, bu nifakları kalblerinizden atınız. Hayatında iyi bir çizgi tutturmuş olan Allah'ın kuluna dostça davranınız.

Onlara şefkatle ve rahmetle bakınız. Tabidir ki günahkârlarla isyanlarından ve tuğyanlarından dolayı dost olmayınız. Onun kötü ve doğru olmayan bir işini, onun yüzüne vurarak onu bundan sakındırınız. Ancak karmakarışıklıktan, belalardan kendinizi koruyunuz. Allah'ın iyi ve salih kullarına iyilik yapınız. Âlim olanlara ilimlerinden dolayı, doğru yolda olanlara iyi amellerinden dolayı, cahillere ise Allah'ın kullarından olduklarından dolayı saygı gösteriniz, güler yüz gösteriniz, şefkatli olunuz, doğrulukla ve kardeşçe muamele ediniz.

Ahlaklı olunuz; sizler toplumu ir-şad etmek isteyen ve ahlaklı yapmak isteyen kimselersiniz. Kendi kendisini ıslah edemeyen, idare edemeyen kimse nasıl olur da başkalarına önderlik yapıp onları yönetebilir? Şunun şurasında önümüzde Şaban ayından birkaç günden fazla kalmamıştır. Bu birkaç gün içinde tövbe yapmaya ve nefsi düzeltmeye gayret gösteriniz. Ve düzgün bir nefisle mübarek Ramazan ayma giriniz.

ŞABAN AY'INDA YAPILAN MUNACAATLAR (DUALAR)

Bu Şaban ay'ında, Şaban ay'ına ait dualardan (28) (ki bu ayın başından sonuna dek bunların okunması emri bize gelmiştir.) Okuyarak Allah Teâlâ'ya hiç münacat ettiğiniz, yalvardığınız oldu mu? Ve bu duaların, rubibiyyetin bilinmesi ve ona iman edilmesine dair yüce ve öğretici içeriklerinden istifade ettiniz mi?

Bu dualar konusunda bize gelen haberlere göre, Hz. Emir (Ali) (r.a.)'in ve bu hazretin çocuklarının (İmamların) yaptıkları münacaat (dua)'lardır. Ve bütün pak imamlar(a) bununla Allah'a dua ettiler. Ay' rica hakkında, «bütün imamlar Allah'a bununla dua ederlerdi» ifadesi bulunan çok az dua vardır. Bu yakarışlar gerçekte,

insanın Ramazan ay'ına ait sorumluluklarına hazırlanışı ve onun bu konuda uyarılması için bir mukaddime niteliğindedir. Ya da insanın dikkatini orucun hikmetine çekmek ve onun çok kıymetli oluşunu insana hatırlatmak için de olmuş olabilir. Pak imamlar (a) pek çok konuyu dua diliyle beyan buyurmuşlardır. Dua dili, yine hükümleri açıklamak için kullandıkları normal bir dilden çok farklıdır.

Ulemaya ait birçok meseleleri, tabiat ötesine ait meseleleri, marifetullaha ait olan meseleleri dua diliyle beyan buyurmuşlardır. Ancak biz bu dualardan sonuna kadar okuduğumuz halde, maalesef bu yönüne hiç dikkat etmiyoruz ve aslında ne demek istediklerini de anlamıyoruz. Okuduğumuz münacaatta şöyle deniliyor. «İlahi! Bana, sana yönelmenin kemalini nasip et. Kalplerimizin gözünü parlaklıkla nurlandır. Ta ki o kalp, bakışını sana çevirsin ve kalbin gözleri nur perdesini yıksın; böylece de azametinin cevherine ulaşsın. Ve ruhlarımız kudsiyetinin yüceliği ile ilişkiye geçsin.»

«İlahi, bana, sana yönelmenin kemalini nasip et» cümlesi şu anlama gelmiş olabilir: Allah'ını bilen insanların, Ramazan ay'ına girip de gerçekte dünya lezzetlerinden uzaklaşma (ki bu uzaklaşma tam anlamıyla Allah'a yönelmeyi doğurur) olan oruca hazırlanmasıdır. Allah'a yönelme öyle basit bir şekilde meydana gelmez. Allah'tan başkasına yönelmemek için, Allah'tan başka şeylerle ilişkiyi kesebilmek için daha fazla (ruhi) riyazata, amel etmeye, zahmet çekmeye ve istikamet belirlemeye ihtiyaç vardır. İnsanın «kurtarıcı» özellik gösteren sıfatlarının tamamı, Allah'a yönelmenin mükemmelliğinde gizlidir.

Birisi buna nail olarak büyük bir saadete erişmiş olabilir. Ancak dünyaya karşı en ufak bir meyille beraber Allah'a yönelenlerden olması imkânsızdır. Mübarek ramazan ayında kendisinden istenilen adap üzere oruç tutmak isteyen birinin, misafirleri karşılayan ev sahibinin konumunu tam anlamıyla bilmesi ve misafir karşılama kurallarını tam olarak uygulayabilmesi için tam bir yönelikle Allah'a yönelmesi gerekmektedir.

ALLAH'IN MİSAFİRİ OLMAK

Rasulullah (s)'ın buyurduklarına uygun olarak (O'na ait olan bir hadis'e göre) bütün kullar mübarek Ramazan ay'ında yüce Allah'a misafir olmaya çağırılmışlardır. Ve (kul) Rabbının misafiri olmaktadır. Bu konuda O (saa) şöyle buyuruyor: «Ey insanlar, Allah'ın ay'ı (size) geldi... Şüphesiz siz bu ay'da Allah'a misafir olmaya çağrılırsınız.» (29).

Sizler Ramazan öncesi şu bir kaç günde düşününüz. Kendinizi ıslah ederek Hakk Tealaya yöneliniz. Nahoş amellerinizden ve hareketlerinizden af dileyiniz. Allah göstermesin bir günah işlemişliğiniz varsa, mübarek Ramazan'a girmeden önce tevbe ediniz. Dilinizi Allah'a münacaatta bulunmaya alıştırınız. Sakın ha mübarek Ramazan ay'ında sizlerden bir gıybet, töhmet, kısaca bir «günah» sadır olmasın ve

Rabbin huzuruna Allah'ın verdiği nimetlerle, yüce Bari-i Teâlâ'nın dergâhında günahlara batmış biri olarak çıkmış olmayın. Siz bu şerefli ay'da Hakk Teâlâ'nın misafiri olmaya davet edildiniz: «O öyle bir ay'dır ki, siz o ayda Allah'ın misafirliğine çağrılırsınız.» Kendi kendinizi yüce celal sahibi Hakk Teâlâ'nın misafirliğine hazırlayınız.

En azından orucun şeklî, zahirî kurallarına uyunuz. (Gerçek kuralları ise, daimi zahmeti ve murabekeyi gerektiren diğer bir konudur.) Oruç sadece, kendini yemek ve içmekten alıkoymak manasına değildir. Günahlardan da kaçınmak gerekir. Bunlar oruca yeni başlayanlar için başlangıç kurallarıdır. (Yüceliğin cevherine ulaşmak isteyen Allah'ın adamları için olan kurallar bunlardan başka kurallardır.) Sizler hiç olmazsa orucun görünürde ki adap ve erkânına uyunuz ve kendinizi yemekten içmekten kestiğiniz gibi, gözünüzle, kulağınızla, dilinizle de günah işlemekten çekininiz.

Şimdiden dili, gıybetten, töhmetten, koğudan korumak ve kalpten hasedi, kini ve diğer şeytani sıfatları atmak için temel atınız. Eğer gücünüz yeterse «Allah'a yönelen»lerden olunuz. Amellerinizi, katışıksız ve riyasız olarak yapınız. «İnsan ve cin şeytanlarından» kopunuz. Fakat sırf görünürde ki kuralları yerine getirerek bu değerli saadet'e erişeceğimiz konusunda endişeliyiz. En azından oruçlarınızı haram olan şeylere karıştırmamaya çalışınız.

Bunun dışında eğer sizin orucunuz fıkhi olarak sahih olsa bile ilerleme göstermesi ile, şer'i açıdan «sahih» olması arasında büyük fark vardır. Eğer Ramazan ay'ının sona ermesiyle sizin gidişatınız da, davranışlarınızda hiç bir (olumlu) değişiklik belirtisi ortaya çıkmazsa, sizin kendi yaşantınızda, hareketinizde, «oruç ayı» öncesine oranla bir değişiklik olmamışsa «sizden istenildiği şekliyle» bir orucun tutulamadığı ortaya çıkmış olur.

Yaptığınız şey ise sıradan ve hayvani bir oruç olmuş olur. İlahi misafir evine davet edildiğiniz bu şerefli ayda, eğer Hakk Teâlâ ile tanışmadıysanız ya da onunla mevcut tanışıklığınızı daha da iyileştirmediyseniz, biliniz ki, «Allah'ın misafirliği»ne gerektiği gibi' hazırlanarak çıkmamışsınız ve misafirliğin hakkını vermemişsinizdir. Unutmayın ki «Allah'ın ay'ı» denilen mübarek ayda rahmet kapıları kulların yüzüne açılmış ve şeytanlar rivayete göre (30) «zincire ve prangaya» vurulmuşlardır. Eğer sizin kendinizi ıslah etmeye ve arındırmaya gücünüz yetmiyorsa, emmare (emredici) nefsi kendi gözetim ve kontrolünüz altında tutunuz. Nefsanî havalarınızı ayağınızın altına alarak, dünya ve maddiyatla alakanızı kesiniz.

Oruç ay'ından sonra bu gibi şeyleri uygulama safhasına koymanız oldukça müşkildir. Öyleyse fırsattan istifade ediniz. Ve bu büyük feyiz geçip gitmeden, kendinizi ıslah etme arındırma ve tesviye etme yolunda gidiniz. Kendinizi, Ramazan ay'ındaki sorumluluklarınızı yerine getirmek için hazırlayınız. Ramazan ay'ına girmeden önce (iyi düşününüz) şeytanların zincire vurulduğu bu ay'da

Şeytanın ayarladığı saat gibi otomatik olarak İslami düsturların hilafına günahlarla meşgul olanlardan olmayınız.

Bazen öyle olur ki şeytanın bile vesvesesine gerek kalmadan Hak'tan uzaklaşmışlığın ve günahlarının çokluğu nedeniyle asi ve günahkâr insan, cehalete ve karanlıklara saplanır. Kendisini şeytanın boyası ile boyar: «Sıbğatullah» tabiri «Sıbgatuş-şeytan» tabirinin karşıtıdır (31). Nefsi isteklerinin peşi sıra giden kimse ve şeytanın izinden giden kimse yavaş yavaş onun boyasına boyanır. Sizler hiç olmazsa şu bir ay içerisinde amellerinizi murakebe altına almaya karar veriniz. Allah Tebareke ve Teâlâ'nın hoşnut olmadığı hareketlerden ve sözlerden kaçınınız. Daha şimdiden hemen şu meclisimizde, Allah'la, mübarek Ramazan Ay'ında pis-likten, töhmetten, koğuculuktan başkalarına nisbetle kaçınacağınıza dair ahitleşiniz.

Dil, göz, el, kulak ve diğer azalarınızı ve organlarınızı kendi iradeniz altına alınız. Yaptıklarınızı söylediklerinizi kontrol ediniz. Olur ya bu değerli amelleriniz, Allah'ın size teveccühüne ve inayetine ve sizi başarılı kılmasına sebep olur. Ve böylece şeytanların zincirlerinden çözüldüğü, oruç ayı sonrası döneme ıslah olmuş olarak girersiniz. Artık şeytanın oyununa gelmezsiniz ve paklanmış olursunuz. Bunu bir defa daha, tekrarlıyorum: Bu otuz günlük mübarek ay boyunca dilinizi, gözünüzü, kulağınızı ve tüm diğer aza ve organlarınızı kontrol altına almaya söz veriniz. Devamlı duyduğunuz bir şeyin yapmak istediğiniz bir işin, dile getirmek istediğiniz bir konunun şer'i açıdan hükmünün ne olduğuna dikkat ediniz.

Bu, orucun başlangıcında yapılan görünür kurallardır. En azından orucun bu görülen kurallarına uyunuz. Birinin gıybet yapmaya kalkıştığını görürseniz, onu engelleyerek şöyle deyiniz: «biz bu Ramazan'ın otuz günü boyunca haram edilmiş şeyleri işlememeye sözleştik». Eğer onu gıybet yapmaktan alıkoyamıyorsanız meclisi terk ediniz, ne orada oturunuz ne de (orada konuşulanları) düşleyiniz. (Sizler Müslümanların güvenine sahip kimselersiniz.

Müslümanların; elinden, dilinden, gözünden emin olmadığı kimse gerçekte Müslüman (bile) değildir (32). Sadece yüzeysel ve yapay (görünüşte) Müslüman olur ve görünüşte «lailaheillallah» demiş olur.) Allah etmesin siz birine küstahlık, hainlik yapmak istediğinizde ya da birinin gıybetini yapmak istediğinizde, Allah'ın huzurunda olduğunuzu, Yüce Allah'ın misafiri olduğunuzu Allah'ın huzurunda iken onun kullarına edepsizlik yapmakta olduğunuzu aklınızdan çıkarmayınız. Allah'ın kuluna ihanet etmek, Allah'a ihanet etmektir. Bunlar Allah'ın kullarıdır.

Özellikle de ilim ehlinden olan, ilim yolunda bulunan ve tak-vah kimselerden iseler. İnsan bazen işlediği bu işler sebebiyle öyle bir yere varıyor ki, ölüm anında Allah'ı yalanlayabiliyor ve Allah'ın ayetlerini inkâr edebiliyor: «Sonra kötülük edenlerin sonu çok kötü oldu. Çünkü Allah'ın ayetlerini yalanladılar ve onlarla alay ediyorlardı.» (33). Bu işlerin gerçekleşmesi ağır ağır olur. Bugün doğru olmayan bir

bakış, yarın bir kelime gıybet ve başka bir gün Müslümanlara ihanet ve... yavaş yavaş kalpte yığılır ve kalbi karartır. İnsanı «marifetullah» (Allah'ı tanımak)'tan alıkor. Bu, her şeyin inkârına ve tüm gerçeklerin yalanlanmasına kadar böylece devam eder.

Bazı ayetlere dair yapılan tefsirler konusunda gelen rivayetlerde geçtiğine göre (34), İnsanın yapıp ettikleri, Allah'ın elçisine (s) ve pak imamlara sunulur ve onların mübarek gözleri önüne getirilir. Onlar sizin amellerinize baktıklarında, hatalarla ve günahlarla dolu bir yığın gördüklerinde bundan rahatsız ve müteessir olurlar.

O Hazret'in kalbinin kırılmasına ve O'nun mahzun olmasına razı olamazsınız. O Hazret sizin amel defterinizin, Müslümanları gıybet etmek, töhmet etmek, onlar arasında dedikodu yapmak; tamamen dünyaya, maddiyata yönelmeniz gibi şeylerle dolu olduğunu görürlerse ve gene bu defterlerde birbirinize karşı kalbinizde kin, buğz, hased ve kötü fikir beslediğinizin kaydedilmiş olduğunu gördüklerinde titreyerek Allah Teâlâ ve meleklerinin huzurunda, ümmetler ve O'nun yolunda gidenler; Allah'ın verdiği nimetlere karşı şükretmedikleri, bu şekilde başıboş ve pervasızca Allah Tebareke ve Teâlâ'nın emanetlerine hıyanet ettikleri için belki de utanç duyacaklardır. Başka birine olan bir kişi (örneğin bu bir hizmetçi olabilir) eğer bağlı bulunduğu kimsenin istediğinin tersini yaparsa, o kimseyi utandırır. Sizlerde Rasulullah (s)'a bağlısınız Sizler ilmi müesseselere girmekle kendinizi İslam fıkhına, Resuli Ekrem (s)'e ve Kur'an-ı Kerim'e bağladınız.

Çirkin bir iş yaparsanız bunun zararı Peygamber (s)'e dokunur. O'na bu durum ağır gelir. Hatta —Allah göstermesin— sizden nefret etmesine bile yol açabilir. Allah'ın Rasulü (s)'nün ve pak İmamlar (a)'ın mahzun ve meraklı olmasına razı olmayınız. İnsan kalbi bir ayna gibi saf ve parlaktır. Dünyaya olağanüstü önem verme ve günahların çokluğu sebebiyle kararır. Ancak insan hiç olmazsa Orucu, sırf Allah için ve riya karıştırmadan tutarsa (Diğer ibadetler halis olarak yapılmasın demiyorum. Bütün ibadetlerin riyasız ve sırf Allah için olması gerekmektedir.

Ki bu ibadetler şehvetlerden yüz çevirme, lezzetlerden kaçınma ve Allah'tan gayrisine yönelmemeyi de beraberinde getirir.) bu bir ay boyunca orucu güzel bir şekilde tutarsa, ilahi lütfün bürümesiyle kalbinin siyahlıkları silinebilir. Ve onu, tabiat aleminden ve dünyevi lezzetlerden engellemesi ümit edilebilir ve Kadir gecesiyle müşerref olmak istediğinde evliya ve mü'minler için verilen nuraniyetlerden o da nasibini alabilir.

Allah böyle bir oruca verilecek mükâfat konusunda şöyle buyurmuştur. «Oruç benim içindir ve onun mükâfatını da ben veririm.» Böyle bir oruca bundan başka mükâfat olamaz. Nimetler cenneti bile O'nun için tutulan böyle bir orucun karşısında kıymetsiz olurken, buna verilecek nimetleri hesaplamak mümkün değildir.

Ancak eğer insan kendisinin oruçlu olduğunu varsayarak, ağzım yiyecek şeylere kaparken insanların gıybetine açarsa ve gece toplantılarının ve sohbetlerinin sıcak olduğu mübarek Ramazan gecelerinde eline fırsat geçtiğinden dolayı bolca Müslümanların gıybetini ve töhmetini yaparsa, onlara ihanet ederse bu orucun sevabından O'na nasip olan hiç bir şey kalmaz. Bu şekilde Oruç tutan biri Hakkın misafirliğinin kurallarına uygun davranışlarda bulunmamıştır, Kendi velinimeti üzerinde olan hakkını kaybetmiştir.

O öyle bir velinimettir ki, onun için, yaranması ile nurunu sağlayan tüm gerekli şeyleri var etmiştir. Tekâmüle sebep olacak şeyleri hazırlamıştır. O'nun doğru yolu bulması için peygamberleri göndermiş, semavi kitapları indirmiştir. İnsanı «en güzel nura ve yüceliğin cevherine» ulaştırmak için ona kuvvet, akıl ve idrak vererek ona yardımda bulunmuştur. İnsana kerametler bahsetmiştir. Ve şu anda da kullarını, O'nun misafirhanesine girmeleri ve nimet sofrasına oturarak ellerinin ve dillerinin imkânı ölçüsünde ona şükretmeleri için, amel etmeye davet etmektedir.

Acaba kulların hem O'nun (Allah'ın) nimet sofrasından faydalandıkları, onların ihtiyarına verilen ve onların huzur ve sükûnunu sağlayan vasıtalardan istifade ettikleri ve hem de kendi Mevla ve mihmandarları olan (Allah)'a karşı geldikleri ve O'na karşı kıyam ettikleri doğru mudur?

O (Allah)'ın onlara hibe ettiği aletleri, vasıtaları O'nun isteğinin aksine kullandıkları doğru mudur? Acaba insanın, mevlasının sofrasına oturması ve kendisinin en büyük dostu olan mihmandarına küstahça tavırlarla ve edepsiz tutumlarla ihanet ve kötülük etmesi ve mihmandarının yanında çirkin ve yakışıksız şeyler yapması şükürsüzlük ve kadir bilmezlik değil midir? Misafirin, en azından mihmandarım tanıması, onun konumu hakkında bilgi sahibi olması, misafirlik kurallarını ve adabım tanıması gerekir ki edebe, ahlaka mugayir bir davranışın çıkmaması için gayret göstersin.

Yüce Allah'ın misafirinin ise, Yüce Zülcelâl Hazretlerinin konumuna dair bilgili olması gerekmektedir. O öyle bir konumdur ki, imamlar (a) ve büyük ilahi Peygamberleri sürekli o konum hakkında daha fazla bilgi edinme ve O'nu tam olarak tanıma gayretine düşmüşler ve böyle bir büyüklük cevherinin yatağına varmak arzusunda olmuşlardır. «Kalp gözlerimizi parlaklıkla nurlandır. Ta ki o kalp, bakışını sana çevirsin ve kalbin bakışları nur perdesini yaksın ve böylece büyük cevher yatağına ulaşsın..» Allah'ın misafirliği işte bu büyüklük cevheridir.

Allah Tebareke ve Teâlâ kullarının böyle bir nura büyüklüğe kavuşmaları için onlara çağrıda bulunmuştur. Ancak eğer kul buna layık değilse bu derece büyük, ulu ve yüce makama ulaşamaz. Allah Teâlâ, kulları iyiliklere, hayırlara ve birçok manevi lezzetten tatmaya davet etmektedir. Ancak eğer onlar bu tür yüce makamlarda bulunmaya hazırlıklı değilseler oraya girmeleri mümkün değildir. Ruhi

süfliliklerle, ahlaki rezilliliklerle, kalbî ve bedeni günahlara nasıl olur da ve büyüklük cevheri olan Rabb'ının misafirhanesine girilir ve huzuruna çıkılır? Yeterlilik istenmektedir ve hazırlıklı olmak gerekmektedir.

Yüz karalığıyla ve karanlık perdelerle örtülmüş olan bulaşık kalplerle bu manalara ve ruhi gerçekliklere vakıf olunamaz. Bu örtülerin parçalanması; kalplerin üzerinde çöreklenmiş olan ve Allah'a varışı engelleyen ak ya da kara perdelerin, yüce ve ulu olan ilahi meclise girebilmek için orada uzaklaştırılması gerekmektedir.

NUR VE ZULMET PERDESÎ

Allah harici şeylere yönelmek, insanı nurani ve zulmani perdelerle örtülmüş olarak gösterir. Eğer, bütün dünya işleri, insanın tamamen dünya'ya yönelerek Yüce Allah'tan habersiz olmasına yol açarsa zulmani bir perde söz konusu olur. Bütün maddi faktörler birer zulmani perde olurlar. Ve eğer dünya, Hakk'a yönelişe ve Ahiret yurduna (ki burası misafirlik yurdudur) (35) varmaya vesile oluyorsa, zulmani perdeler, nurani perdelere dönüşür.

Ayrışma (m-kıta)nm olgunluğa erişmesi için, bütün zulmani ve nurani perdelerin yırtılması ve kaldırılması gerekmektedir ki büyüklüğün cevheri olan ilahi misafir evine girmek mümkün olsun. Bunun içindir ki (yukarıda geçen) bu münacatta onlar Yüce Allah'tan nurani ölçüyü parçalayarak büyüklük cevherine ulaşmak için, kalbi görüş ve aydınlama isteğinde bulunmuşlardır. «Ta ki o kalbin bakışları nur perdesini yaksın ve böylece büyüklük cevherine ulaşsın.»

Ancak henüz zulmani perdeleri yırtmamış olan biri, tamamen tabiata yönelmiş biri —Allah'a sığınırız— Allah'tan yüz çevirmiş olur. Ve anında, dünya ötesinden ve manevi âlemden habersiz olduğu için, tabiata baş aşağı olarak yönelmiştir ve kendisini arındıracak manevi-ruhani bir dinamizm ve güç sağlayacak, kalbin üzerine gölge salmış olan siyah perdeleri ortadan kaldıracak bir konuma gelmiştir. İşte bu kişi, Âlemlerin Rabbı insanı en yüce bir şekilde ve konumda yarattığı halde; «Muhakkak biz insanı en güzel biçimde yarattık», süfli bir derecede (esfel-i safilinde) karar kılmaktadır: «Sonra O'nu aşağıların aşağısına çevirdik» (36).

Nefsinin hevası tarafından yönlendirilen, kendini tanıdığı günden beri zulmani âlemin dışındaki tabiata yönelmeyen ve hiç bir zaman bu süfli ve karanlık dünyadan başka bir yerin ve durağın olduğunu kabul etmeyen biri zulmani örtülere bürünür, «... Fakat o yere saplandı ve hevesinin peşine düştü.» (37) ayetinin canlı örneğidir.

O, karanlıklarla örtülmüş olan bu bulaşık kalple ve günahların çokluğu, sebebiyle Allah'tan uzaklaşan, ruhi karmaşıklıklarla aklını ve onun hakikati görme gözünü kör eden hevaperestlikler ve dünya bağlılığı ile nurani perdeleri yıkarak yalnızca Allah'a yönelmesi şöyle dursun, karanlık perdelerden bile kendini kurtaramaz!

İnsan, Allah dostlarının sahip olduğu makamları inkar etmeme inancındadır.

Berzah âlemlerini, sıratı, dirilişi, kıyameti, hesabı, kitabı, cennet ve cehennemi efsane olarak görmeme düşüncesindedir. Böyle bir insan günahları ve dünyaya bağlılığı yüzünden yavaş yavaş bu gerçekleri inkar etme yoluna girer. Allah dostlarının makamlarım inkâr eder. O Allah dostlarının makamları duada ve münacatta zikredilen birkaç cümleden fazla birşey değildir.

İLİM VE İMAN MERHALESİ

Bazen bu tür gerçeklerin, bir ilme sahip olmasına karşın imandan yoksun olduğunu görüyorsunuz. Cenaze yıkayan ölüden korkmaz. Çünkü o kesin olarak bilmektedir ki, ölü, eziyet etme ve incitme gücüne sahip değildir. Hayatta iken, bedenin bir ruhu varken onu böyle yıkamazdı. Ancak o şimdi boş bir kalıp halini almıştır. Ölüden korkan kimselerin korkularının sebebi, bu gerçeğe iman etmemelerinden ileri gelmektedir. Onlar sadece bilgi sahibidirler.

Allah'ı ve ceza gününü biliyorlar, ancak yakinen iman etmiyorlar. Aklın vakıf olduğu şeyden kalp habersizdir. Kendilerine gelen delile uygun olarak, Allah'ı, kıyametin ve meadin var olduğunu biliyorlar. Ancak aynı aklî delilin kalbin üzerini örtmesi, iman nurunun kalbe girmesini engellemesi de pekâlâ mümkündür. Ta ki yüce Allah onu karanlık ve zulümden çıkararak nur ve aydınlık âlemine girdirene kadar. «Allah insanların dostudur. Onları karanlıklardan aydınlığa çıkarır» (38). Allah Tebareke ve Teâlâ, onun dostu velisi) olduğu için onu karanlıkların dışına çıkarır.

Artık günah işlemez, gıybet etmez, suç işlemez, din kardeşine karşı kin ve hased beslemez. Kalbinde nurlanma olduğunu hissederek dünyaya ve dünyadakilere değer vermez. Buna ilişkin Hz. Emir şöyle buyurmuştur: «eğer, bir karıncanın ağzından onun rızk olarak topladığı şeyi zorbalıkla ve adaletsiz bir şekilde almam şartıyla, bütün dünyayı içindekilerle birlikte bana verseler bunu kabul etmem» (39). Ancak sizden bazıları her şeyi ayaklar altına alıyorsunuz, İslam büyüklerinin gıybetini yapıyorsunuz.

Eğer başkaları sokaktaki bakkalın ya da attarın gıybetini, koğuşunu yapsa bile bunlar yakışıksız bir şekilde İslam âlimlerinin üzerine yıkıyorlar ve böylece onlara küstahlık ve ihanet ediyorlar. Çünkü iman yakın derecesine ulaşmamış olduğundan kendi yapıp ettiklerinin karşılığını göreceklerine inanmamaktadırlar. Oysa günahsızlık (ismet) «kamil iman»dan başka bir anlama gelmemektedir.

Peygamberler ve Velileri Cebrail onların ellerinden tuttuğu için masum (günahsız) değildirler. (Elbette eğer Cebrail de onların elini tuttuysa artık günah işlemezler) İsmet, imanın fazlalığı demektir. Eğer insanın Hakk Teâlâ'ya imanı varsa ve kalp gözüyle Yüce Rabb'ı güneş gibi görüyorsa, günah ve masiyet işlemesi mümkün değildir. İşte buna mukabil olarak ismet sıfatıyla, güç yetiren ve silahlı birisi olarak

görülür.

Bu korku Allah'ın huzuruna iman etmekten kaynaklanmaktadır. Ki bu da insanı günaha düşmekten korur. Masum İmamlar (a), temiz bir şekilde pak olarak yaratıldıktan sonra, riyazetten nuraniliğin ve fazıl melekelerin kesbedilişine paralel olarak, kendilerini, her şeyi bilen ve bütün işlere vakıf olan Allah Teâlâ'nın huzurunda görmekteydiler.

İnanmış oldukları «La ilahe illallah»ın manasından yola çıkarak Allah'tan başka her şeyin ve herkesin fani olduğuna ve insanın alın yazısına müdahale edemeyeceklerine iman etmişlerdi. «... O'nun yüzü (zatı)'ndan başka her şey helak olacaktır.» (40)

Eğer insan gizli açık tüm âlemlerin, Rabb'i huzurunda olduğuna ve Hakk Teâlâ'nın her yerde bulunduğuna ve her yeri gözettiğine iman ederse, Hakk'ın huzurunda ve Hakk'ın nimetinin huzurunda iken günah işlemesi mümkün değildir. İnsan buluğa erişmiş bir çocuğun karşısında bile günah işlemiyor, ona ayıp yerlerini açamıyorken, nasıl olur da Rabb'ın huzurunda ayıp yerlerini açabilir? Bunun sebebi çocuğun karşısına çıkmaya iman etmiş olmasıdır.

Ancak Hakk Teâlâ'nın huzuruna çıkacağına dair bilgisi vardır fakat imanı yoktur. Günahlarının çokluğu sebebiyle siyahlanmış kalbi, bu tür meseleleri ve gerçekleri asla kabul edemez. Belki bunların doğruluğuna ve gerçekleşeceğine ihtimal bile vermemektedir. Gerçekte, eğer insan Kur'an da haber verilen şeylerin, yapılan vaadlerin ve korkutmaların doğru olabileceğine ihtimali de olsa (yakinen bir imana gerek yok) bir imanı olsaydı, kendi amellerini ve davranışlarını tekrar göz önüne getirir, bu şekilde başıboş ve pervasızca hareket etmezdi.

Sizler eğer yürüyeceğiniz yol üzerinde, size zarar verebilecek bir yırtıcı hayvanın olduğuna ya da size saldırabilecek silahlı bir kişinin olduğuna ihtimal verirseniz, böyle bir yolculuğa çıkmaktan çekinerek durursunuz ve bu yolun sıhhatinin, sakatlığının ne olduğunu araştırırsınız. Acaba birinin hem cehennemin varlığına ve ateşte ebedi kalınacağına ihtimal verip de hem de bunun aksine şeyler işlemesi mümkün müdür?

Acaba birinin hem Allah Teâlâ'yı hazır ve nazır (gözetleyen) olarak kabul etmesi, kendisini rububiyet makamından gözetlemesini, kendi yapıp ettiklerinin karşılığını göreceğine ihtimal vermesi, hesabın ve cezanın olacağına, bu dünyada söylediği her kelimenin, attığı her adımın, yaptığı her işin kaydedildiğine, Allah'ın gözetici ve kontrol edici melekleri olduğuna (41) ve onu devamlı gözettiklerine, onun tüm sözlerini işlerini kaydettiklerine ihtimal vermesi ve aynı zamanda da bunların hilafına olan amelleri dilediğinden dolayı onun ağlamayacağını söylemek mümkün müdür?

Problem, bu gerçeklerin meydana geleceğine dahi ihtimal verilmemesinden kaynaklanmaktadır. Yaşam şeklinden, gidişattan ve yürünen yolun türünden dolayı öyleleri ortaya çıkıyor ki bu evrenin ötesinde başka bir alemin olabileceğine dahi ihtimal vermiyorlar. Çünkü insanın böyle bir ihtimali vermesi için işlediği bir hayli uygunsuz şeylerin olması yetmektedir.

ALLAH'A GİDEN YOLDA İLK LAZIM OLAN ŞEY! UYANIK OLMAKTIR

Ne zamana kadar gaflet uykusunda kalmak, fesat, sapıklık içinde batmak niyetindesiniz. Allah'tan korkunuz. İşlerin sonundan çekininiz. Gaflet uykusundan uyanınız. Sizler henüz uyanmış değilsiniz. Henüz ilk adımı atmış değilsiniz. Allah'a giden yolda atılması gereken ilk adım, uyanıklıktır. Ancak sizler hala kafayı vurmuş yatıyorsunuz.

Gözleriniz açık, ancak gönülleriniz uykuya dalmış. Eğer gönüller uykuya bulanmış, kalpler günah işlemekten kararmış ve pas tutmuş olmasaydı, böyle rahatça ve vurdumduymaz bir şekilde, uygun olmayan işleri yapmaya devam etmezdiniz. Eğer birazcık olsun uhrevi şeyleri ve orada ki dehşetli azabı düşünmüş olsaydınız, bugün omzunda bulunan sorumluluklarınıza ve size yöneltilen tekliflere daha fazla önem verirdiniz. Sizlerin gideceği başka bir dünya daha vardır.

Aynı şekilde kıyamet ve mead da sizin için söz konusudur. (Tıpkı dirilmeleri ve dönüşleri olmayan diğer varlıklar gibi değilsiniz siz.) Neden öğüt almıyorsunuz? Neden uyanık ve uslu olmuyorsunuz? Neden böyle rahat rahat diğer Müslüman kardeşlerinizin koğuşunu, gıybetini yapıyorsunuz veya bunları dinliyorsunuz? Gıybet yapmak için uzanan dilin kıyamet günü başkalarının ayakları altında linç olacağını biliyor musunuz?

Acaba hiç duymuş muydunuz ki «gıybet, cehennem köpeğinin yalağıdır» (42) Acaba hiç düşündünüz mü ki tüm bu ihtilafların, düşmanlıkların, hasedlerin, karamsarlıkların, bencilliklerin, gurur ve büyüklenmenin akıbeti çok kötü olacaktır? Acaba tüm bu rezalet ve haram kılınmış hareketlerinizin, sonuçta cehenneme götüreceğini ve —Allah korusun— ebedi olarak cehennemde kalışınıza sebep olacağını biliyor muydunuz?

Allah saklasın, insan sızısı olmayan hastalıklara tutulur. Ağrısı sızısı olan hastalıklar insanı tedavi olmaya, hastane ve doktora gitmeye zorlar. Ancak ağrısız sızışız hastalıklar vardır ki insan hasta olduğunu hissetmez bile. Bunlar çok tehlikelidir. İnsan hasta olduğunun farkına vardığında zaten iş, işten geçmiş olur.

CİHAD-I EKBER CİHAD-I EKBER

Kalp hastalıkları aynı şekilde, eğer (insanda hastalığına bir belirti olarak) insanı sonuçta tedaviye yöneltiyorsa buna şükredilmelidir. Ancak eğer bu tehlikeli hastalıklar ağzı yapmıyorsa ne yapılabilir ki? Gurur, kendini beğenmişlik gibi

hastalıklar ağrısız ve sızısızdırlar. Yine, ağrı ve sızışız çekilen diğer günahlar da kalbi ve ruhun (paklığını) bozarlar. Bu hastalıkların acısız olmaları bir yana, görünüşte insana zevk bile vermektedirler.

Gıybetlerin yapıldığı sohbet meclisleri oldukça sıcak ve tatlı gelir. Tüm günahların temelinde yatan nefis sevgisi ve dünya sevgisi O lezzet veriyor, susuz, şarap içmekten mahvolduğu halde son yudumuna kadar şaraptan lezzet olarak içiyor. İnsan eğer bir hastalıktan lezzet alıyorsa ve onun sızısını çekmiyorsa, zorunlu olarak da tedavi yoluna gitmeyecektir. Onun bu tehlikeli hastalığa tutulduğunu hatırlatanlara da pek aldırmayacaktır.

Eğer insan dünyaperestliğe ve hevaperestliğe müptela olursa, kalbini dünya sevgisi bürürse, dünya ve dünyanın dışındaki şeylere' ilgisiz kalırsa, —Allah'a sığınırız— Allah'a, Allah'ın kullarına, Peygamberlere, Allah'ın velilerine ve Allah'ın meleklerine düşman oluverir. Onlara karşı kin ve nefret besler. Melekler, Allah'ın emriyle onun canını almak için geldiklerinde onlara karşı şiddetli bir isteksizlik ve nefret hisseder.

Çünkü Allah'ın meleklerinin, onu sevgilisinden (dünya işlerinden) ayırmak istediklerini görür. Bu durumda Hakk Teâlâ'ya karşı duyduğu düşmanlık ve kin duygularıyla dünyadan göçüp gitmesi mümkündür. Kazvin (şehrinin) büyüklerinden bir zat (Allah ona rahmet etsin) anlatıyordu: «Ölmek üzere olan bir adamın başında bulunuyordum. Son dakikalarda gözünü açarak dedi ki; Allah'ın bana ettiği zulmü hiç kimse etmemiştir. Çünkü bu çocukları büyütürken ne sitemler çektim.

Oysa şimdi beni onlardan ayırmak istiyor. Bundan daha büyük zulüm olur mu?» Eğer insan kendi kendini arındırmazsa, dünyadan yüz çevirmezse ve dünya sevgisini gönlünden uzaklaştırmazsa, ölüm anında Allah'a ve Allah'ın dostlarına karşı duyduğu kin ve buğzdan titreyen bir kalple can verir. İnsanın önünde (karşılaşması muhtemel) böyle tehlikeli ve kötü bir son vardır. Bu yaratıkların en şereflisi olan insanın yakasında böyle uğursuz bir el vardır.

Acaba bu baştan çıkmış olan insan «en şerefli mahlûk» mudur yoksa «en şerli mahlûk» mudur? «Asra andolsun ki insan ziyan içindedir. Ancak inanıp iyi işler yapanlar, birbirlerine hakkı tavsiye edenler ve birbirlerine sabrı tavsiye edenler, başka.» (44). Bu surede sadece «iyi işler» yapan mü'minler istisna edilmişlerdir. Söz konusu edilen «iyi işler»se ruhla alakalı şeylerdir. Fakat gördüğünüz gibi bugün insanların birçok işleri «madde» ile ilgilidir. «Tavsiyeleşme» uygulanmıyor.

Dünya ve nefis sevgisi sizin içinizde kökleşir de size üstün gelir ve hakikatleri ve olayları anlamanıza, kendinizi sadece Allah'a döndürmenize engel olursa, sizi; hakkı öğütlemekten, sabrı öğütlemekten alıkoyarsa ve sizin hidayete giden yolunuza set çekerse, kaybedenlerden olmuş olursunuz. Ahirette ve dünyada

(kendine) yazık edenlerden olmuş olursunuz.

Çünkü gençliğinizi bu yolda harcadınız. Dünyadan mahrum kaldığınız gibi, cennet nimetlerinden ve ahi rette (mü'minlere tanınan) ayrıcalıklardan da mahrum kalmış olursunuz. Diğerlerinin, ilahi cennete bir yolculukları yoksa da, rahmet kapıları onların yüzüne kapanacaksa da ve cehennem ateşinde ebedi kalacaksalar da en azından bir dünyaları var onların! Dünyanın ayrıcalıklarından faydalanıyorlar.. Ya siz...

Nefis ve dünya sevginizin yavaş yavaş artarak, şeytanın, imanınızı elinizden alabilecek seviyeye gelmesinden sakınınız. Şeytanın tüm çabalarının imanı çalmak için olduğu söylenir. Gece gündüz tüm yolları kullanarak ciddiyetle çalışması tamamen insanın imanının çalınmasına yöneliktir. Hiç kimse imanınızın sabit kalacağına dair senet vermemiştir. İman bizde eğreti bir halde de olabilir (45). Sonunda da şeytan onu sizden alır.

Ve dünyadan, Allah'a, O' nun velilerine düşman olarak ayrılırsınız. Bir ömrü Allah'ın nimetlerinden istifade ederek, zamanın imamının sofrasına oturarak geçirir ve fakat sonunda —Allah korusun— kendi velinimetine düşmanlık yaparak imansız kalmış olursunuz. Gayret ediniz. Eğer dünya ile bir alakanız, dünyaya bir sevginiz varsa bunu sona erdiriniz. Dünya, bütün bu şaşasına rağmen, bu yaşamdan dahi mahrum edecek bir sevgi beslemeyecek kadar önemsizdir.

Sizin dünyada neyiniz var ki ona gönül bağlıyorsunuz? İşte siz ve işte mescit, mihrap, medrese ya da evinizin köşesi; acaba bu mescidin içinde birbirinizle rekabet ederek ve ihtilaf çıkararak toplumu fesada boğmak doğru mudur? Eğer sizler dünya ehli gibi müreffeh ve parlak bir hayat yaşarsanız, (Allah etmesin) ömrünüzü ayyaşlıkla ve işretle geçirirseniz ömrünüz bittikten sonra yaşamınızın tatlı bir rüya gibi geçtiğini göreceksiniz.

Ancak cezalar ve sorumluluklar devamlı yolunuzda olacaktır. Bu hayatın, çok çabuk olarak ve görünüşte tatlı olarak geçmesinin (oldukça tatlı geçmesine rağmen) sonsuz azabın karşısında ne değeri var ki? Bazen dünya ehlinin azabı sonsuz olmaktadır

Ehli dünya, dünyada ebedileşeceğini, dünyanın tüm ayrıcalıklarından ve faydalarından nasibini ala-, cağını hayal etmekle gaflete düşmüşlerdir ve yanlış yapmaktadırlar.

Herkes dünyayı kendi penceresinden ve yaşadığı yerden seyrediyor. Bu durumda da dünyayı, kendi gördüğü dünya olarak algılıyor (46). Bu cisimler âlemi, insanın düşündüğünden, elde ettiği şeylerden, keşfettiği şeylerden daha geniştir. Bu dünyanın, tüm alet ve vasıtalarıyla birlikte ne olduğu, bir rivayette şöyle geçmektedir.

«Oraya (dünyaya) rahmet gözüyle baktı». Böylece dünyaya başka bir gözle; Allah, rahmet gözüyle bakınca nasıl olduğunu, insanı davet ettiği «büyüklüğün cevheri» nin ne olduğunu ve nasıl olduğunu görmek gerekir. İnsan bu büyüklük cevherinin ne olduğunu anlamayacak kadar küçüktür.

Eğer niyetlerinizi halis tutuyorsanız, amellerinizi de «salih» olarak yapınız. Nefis sevgisini, şöhret sevgisini nefislerinizden uzaklaştırınız. Yüce makamlar ve yüksek dereceler sizin için hazırlanmaktadır. Allah'ın salih kulları için taahhüd ettiği makamın yanında, dünya ve tüm içindeki yapıcı cazibelerin beş paralık değeri yoktur.

Gayret ediniz ve böylesi bir yüce makama erişiniz. Elinizden geliyorsa kendinizi olgunlaştırınız. O kadar ki, bu tür makamlara bile önem vermeyiniz. Allah'a sırf bu tür makamlara ulaşmak için kulluk etmeyiniz. Allah'ın büyüklüğünden ve kulluk edilmeye layık olduğundan ibadet ediniz (47)- O'na yönelip secde ederek, alnınızı toprağa koyup tozlandırınız. İşte o zaman nur perdesini parçalayarak yücelik cevherine erişirsiniz. Acaba bütün bu tavrınızla, amellerinizle, yürüdüğünüz bu yolla böyle bir makamı elde edebilecek misiniz?

Acaba ilahi cezalandırmadan kurtuluş, korkunç azaplar tufanından ve cehennem ateşinden kaçış kolaylıkla gerçekleşecek mi? Sizler, temiz imamların oğullarının ve Hz. Seccad (a)'ın inlemelerinin insanların ibret alması için mi olduğunu sanıyorsunuz? Onlar, bütün yüce makamların ve manevi derecelerine rağmen, Allah'tan korktukları için ağlıyorlardı.

Onlar önlerindeki yolun yürünmesinin ne kadar müşkil ve tehlikeli olduğunu biliyorlardı. Zorluklardan, sıkıntılardan, karmaşıklıklardan, bir ucu dünyada diğer ucu ahirette olan ve cehennemin içinden geçen sırattan haberdarlardı. Kabir âleminden, kıyamet berzahından ve onun dehşetli azabından haberdarlardı. Bu yüzden, hiç bir zaman rahat edemiyorlar, ahiretin şiddetli cezalarından Allah'a sığmıyorlardı.

Sizler bu korkunç azap hakkında, insanın elini kolunu böyle bırakan azap hakkında neler düşünüyorsunuz? Bundan kurtulmak için ne tür bir yol buldunuz? Daha ne zaman kendinizi arındırmak için kolları sıvamak niyetindesiniz? Sizler şimdi gençsiniz, henüz gençliğin verdiği kuvvet var üzerinizde.

Kendi kuvvetlerinize hâkim oluyorsunuz. Henüz bedeninize zayıflık çökmedi. Eğer şimdi aklınızda kendinizi arındırmak ve ahlaklandırmak diye bir düşünce yoksa zayıflık, uyuşukluk, rehavet ve soğukluğun bedeninizi ve ruhunuzu istila ettiği, irade karar ve mukavemet gücünüzün elden gittiği, günah ve masiyet yükünün kalbi daha da kararttığı yaşlılık anında nasıl kendinizi düzelteceksiniz ve arındıracaksınız? Alıp verdiğiniz her nefesle ve attığınız her adımla ve ömrünüzden geçen her an ile birlikte düzelme daha da zorlaşmakta ve belki de azgınlık,

sapkınlık daha da artmaktadır.

Yaş ilerledikçe insanın saadetini engelleyen şeyler artış gösterirken, insanın gücü de azalmaktadır. İhtiyarlık yaşma ulaştığınızda artık, arınmada, ahlaklanmada başarılı olmanız, fazileti ve takvayı kazanmanız çok zordur. Tevbe etmeye bile gücünüz yetmez. Çünkü tevbe «Etubu illallah» (Allah'a tevbe ediyorum) cümlesinden ibaret bir şey değildir. Bilakis pişmanlık ve kötü filleri terk etmeye azmetmektir. Bu tür pişmanlık ve işlediği günahları terk etmeye azmetmek, elli ya da altmış yıl gıybet etmiş, yalan söylemiş, sakalını günah işleyerek ağartmış kimsenin yapabileceği bir şey değildir. Bunlar ömürlerinin sonuna kadar günah işlemeye müptela oluyorlar.

Gençler atıl oturmasınlar ki, ihtiyarlık tozu onların da başını ve yüzünü beyazlaştırmasın. (Bizler ihtiyarladığımızdan, ihtiyarlığın zorluklarının ve sı-kıntılarının neler olduğunu biliyoruz). Sizler genç kaldıkça birçok şeye güç yetirebilirsiniz. Gençlik gücünü ve iradesini elinizde tuttukça, nefsanî hevaları, dünya servetlerini, hayvani istekleri kendinizden uzaklaştırabilirsiniz. Ancak eğer gençliğinizde kendinizi ıslah etmeye ve arındırmaya girişmezseniz, artık ihtiyarlıkta iş işten geçmiş olur. Gençliğiniz müddetince düşününüz, kendinizi ıslah etmeyi ihtiyarlık ve köhnelik gününe bırakmayınız.

Gencin kalbi yumuşak ve güçlüdür. Orada fesada kapı aralayan şeyler zayıftır. Fakat yaş ilerledikçe, orada günahın kökenleri daha da güçlenir. Sonunda öyle bir hale gelir ki, artık o günahı gönülden söküp atmak mümkün olmaz. Rivayet edildiğine göre, insan kalbi başlangıçta tertemiz bir ayna gibidir. Ve nurani bir şekildedir.

İnsanın işlediği her günahın ardından kalpte siyah bir nokta belirmektedir, Günahlar fazlalaştıkça kalbin üzerindeki siyah noktalarda artış görülür (48). Sonunda kalbi simsiyah eder. Hatta üzerinden, günah işlenmemiş bir gün ve gecenin geçmemesi bile mümkündür. Yaşlılık gelip çatınca, kalbi başlangıçtaki saflığına döndürmek oldukça zordur.

Sizler —Allah göstermesin— kendinizi düzeltmeden, siyah kalplerle, günaha bulanmış göz, kulak ve dillerle dünyadan göçerseniz Allah'la nasıl yüz-yüze geleceksiniz? Tertemiz olarak size verilmiş olan bu emanetleri, rezalete bulaşmış bir halde nasıl iade edeceksiniz? Sizin ihtiyarınız altında olan bu göz ve kulak, sizin emriniz altında olan bu el, bu ayak yaşamınızı onlarla idame ettirdiğiniz bu azalarınızın hepsi de yüce Allah'ın emanetleridirler. Tertemiz ve saf bir şekilde size verilmişlerdir. Eğer günah işlemeye müptela olursanız safiyetini kaybederler.

Allah etmesin eğer onları haramlara bulaştırırsanız tam bir rezalet ortaya çıkar. Ve bu durumda da emanetleri teslim edeceğiniz zaman size soracaklardır: Emanetçilik böyle mi yapılır? Biz bu emanetleri size bu şekilde mi vermiştik? Sana verdiğimiz

kalbi böyle mi vermiştik? Sana verdiğimiz göz bu şekilde miydi? Senin ihtiyarına sunduğumuz diğer azaların verilirken böyle pis bulaşık mıydı? Bu sorulara karşılık ne cevap vereceksin? Sana verdiği emanetlerine bu şekilde hıyanet ettiğin Allah'ın huzuruna ne yüzle çıkacaksın?

Siz gençsiniz. Gençliğinizi bu yolda harcadınız. Ne var ki size dünyevi olarak fazla bir yarar sağlamamaktadır. Eğer bu değerli zamanınızı, gençlik baharınızı, Allah'ın yolunda ve apaçık olan mukaddes yolda çalışarak geçirirseniz zarar etmediğiniz gibi dünyanız ve Ahiret'iniz temin edilmiş olur. Ancak durumunuzu şimdi görüldüğü minval üzere devam ettirirseniz gençliğinizi mahvetmiş olursunuz. Ömrünüzün en özlü günleri beyhude geçmiş olur.

Öbür âlemde de, Allah'ın dergâhında şiddetli bir sorgulama göreceksiniz ve sorumlu tutulacaksınız. İşlemiş olduğunuz bu fesat dolu amellerin cezası sadece ahi-retle sınırlı değildir. Ayrıca bu dünyada da müşküllerle, sıkıntılarla, belalarla yüz yüze geleceksiniz. Belaların ve kara bahtlılığın girdabına düşeceksiniz.

UYANIK BİR FERYAD OLUNUZ

Geleceğiniz karanlık. Düşmanlar her taraftan ve her kesimden sizi çepeçevre kuşatmışlar. Sizleri ve ilmi kurumları yok etmek için şeytani planlar yürürlüğe konuyor. Sömürgeci güçler sizin çok erin uykulara dalmanızı uygun görmüşlerdir. İslam'ın ve Müslümanların derin uykulara dalmasını uygun görmüşlerdir.

İslam'a arka çıkmanızla beraber, size çok tehlikeli planlar hazırlamışlardır. Siz yalnızca, arınmanız, düzenli olmanız ve hazırlıklı olmanız sayesinde ancak bu fesadlarla, zorluklarla baş edebilirsiniz. Onların sömürgeci planlarını etkisiz hale getirebilirsiniz. Ben şimdi ömrümün son günlerini yaşıyorum. Er geç sizin aranızdan ayrılacağım. Ancak "sizi karanlık bir geleceğin ve kara günlerin beklediğini sanıyorum. Eğer kendinizi düzeltmez, mücehhez olmaz, derslerde ve hayatınızda düzenli ve tertipli olarak kendinize hâkim olmazsanız —Allah göstermesin— yok olmaya mahkûm olursunuz.

Fırsat elden gitmeden, düşman tüm dini ve ilmi meselelerinize el atmadan düşününüz, uyanık olunuz. Kalkınız. Öncelikle nefsinizi-terbiye ve tezkiye etmeye önem veriniz. Kendinize bir çeki düzen veriniz, ilmi müesseselerde nizamı ve intizamı sağlayınız. Başkalarının gelip ilmi müesseseleri düzenlemesine müsaade etmeyiniz.

Düşmanların ilmi müesseselere el atmasına ve düzenleme veya ıslah etme adı altında medreseleri fesada vermelerine, sizi de kendi sultaları altına almalarına fırsat vermeyiniz. Çünkü bu işe ehil olmayanlar, layık olmayanlar, ilimden anlamayanlar medreselerde toplanmışlardır. Eğer sizler düzenli ve arınmış kimseler olursanız, sizin bütün yönelimleriniz de düzenli ve tertipli olur.

Diğerlerinin sizi aldatma fikri de suya düşmüş olur.

İlmi müesseselere ve ulema camiasına sızma imkânı bulamazlar. Sizler kendinizi donatınız, arındırınız. Kendinizi onların çıkarmak istedikleri fesatları önlemeye hazırlayınız. İlmi müesseseleri, onların çıkarmak istedikleri olaylara karşı mukavemet göstermesi için hazırlayınız. Allah etmesin, önünüzde kara günler vardır. İleride kötü günler göreceğiniz anlaşılmaktadır. Sömürgeci güçler, İslam'ın bütün haysiyetini ortadan kaldırmak istemektedirler. Sizlerin buna karşı direnmeniz gerekir. Nefis sevgisiyle, makam sevgisiyle kibir ve gururla direnmek mümkün değildir.

Kötü âlim, dünyaya yönelmiş alim, aklı fikri kendinin «baş»lığını ve makamını korumada olan bir alim düşmanlarla savaşamaz, üstelik onun verdiği zarar diğerlerininkinden daha fazladır. Adımlarınızı ilahi çerçevenin çizdiği sınırlar içinde atınız. Dünya sevgisini gönlünüzden çıkarınız. İşte ancak o zaman savaşabilirsiniz. Hemen şu andan itibaren şu nükteyi aklınızın bir köşesine yazınız: Ben ıslah eden bir İslam eri olmalıyım. Ve İslam için kendimi feda etmeliyim. Ben, ölünceye dek İslam için çalışmalıyım. Bugün bunlara gerek olmadığını söyleyerek kendinize bahaneler yakıştırmayınız. İslam'ın istikbali için acı çekme yolunda çabalar sarf etmelisiniz. Kısaca, bir «insan» olunuz.

Sömürgeci güçler insandan korkmaktadırlar. «Âdem»den korkmaktadırlar. Her şeyimizi yağmalamak isteyen sömürgeciler, bizim dini ve ilmi üniversitelerimizde bırakmıyorlar ki insan yetişsin. İnsandan korkmaktadırlar. Eğer bir ülkede «insan» yetişecek olsa, bu onların huzurunu kaçırmakta ve onların çıkarlarını tehlikeye sokmaktadır.

Sizler kendi kendinizi düzeltmekle mükellefsiniz. Olgun bir insan olmaya bakın. İslam düşmanlarının meş'um planları karşısında dirençli olun. Eğer hazırlıklı ve düzenli olmazsanız, her gün İslam' m üslerine inen darbelere karşı mücadele edemezsiniz. Hem kendiniz kaybolursunuz, hem de İslam ahkâmını ve kanunlarını yok edersiniz. Sizler sorumluluk alacak kişilersiniz, izler ulema, sizler ehl-i ilim ve sizler sorumlu Müslümanlarsınız.

Sizler Ulema ve dinî ilim tahsil edenler olarak, en başta sorumlu olan kimselersiniz. Öbür Müslümanların sorumluluğu sizden sonra gelir. «Hepiniz çobansınız ve hepiniz güttüğünüz şeylerden sorumlusunuz.» Siz gençler, her zulüm ve adaletsizliğin karşısında direnebilmek için iradelerinizi kuvvetlendiriniz. Zaten bundan başka da çareniz yoktur. Sizlerin onuru, İslam'ın onuru ve İslam ülkelerinin onuru; (sömürgeye ve zulme karşı) direnmelerine ve mukavemet göstermelerine bağlıdır.

Allah; İslam'ı, Müslümanları ve İslam ülkelerini yabancıların şerrinden korusun. Sömürgecilerin ve hainlerin İslam'a, İslam ülkelerine, ilmi müesseselere uzanan

ellerini kurutsun. Allah, İslam âlimlerini yüce merci-i taklidleri, mukaddes Kur'an'ın kanunlarını savunmada ve İslam'ın mukaddes hedeflerine ulaştırmada muvaffak eylesin.

Müslüman âlimlerin şu zamandaki ağır yükümlülükleri ve tehlikeli sorumlulukları konusunda uyanık kılsın. Allah, ilmi müesseseleri ve ulema merkezlerini düşmanının eline geçmekten ve düşmanın nüfuz etmesinden emin eylesin. Genç âlim, üniversiteli neslin ve bütün Müslümanların nefislerini terbiye etme ve arındırma yolunda onlara yardım buyursun.

Allah İslam milletini, Kur'an'ın nurani, inkılabi öğretilerinden ilham alarak kendilerine gelmeleri için, kıyam etmeleri için, birlik ve bütünlük sayesinde sömürgecileri ve tarihi İslam düşmanlarını İslam ülkelerinden kova-bilmeleri, böylece kaybettikleri özgürlüklerine, bağımsızlıklarına, şeref ve azametlerine tekrar kavuşabilmeleri için, gaflet uykusundan, uyuşukluk ve rehavetten, fikri donukluktan kurtarsın. Bize sabır ihsan etsin.

Kâfir kavme karşı ayaklarımızı sabit kılarak bize nusretini indirsin. Dualarınızı kabul etsin. Âmin.

DİPNOTLAR

1- Ebu Abdullah'tan: Hz. Peygamber (saa) bir seriyye hazırlayarak gönderdi. Onlar döndüklerinde onları şöyle (diyerek) karşıladı: «merhaba, ey küçük cihad'ı tamamlayıp da üzerlerinde büyük cihad yükü bulunanlar.» Sonra şöyle denildi; «ey Allah'ın elçisi, büyük cihad da nedir?» O (saa) şöyle dedi; «nefisle cihad'dır». (Vesail c. 6, sh. 124)

2- «Mekarim-i ahlak'ı tamamlamak için gönderildim» (Sefinetü'l Bihar c. 1, sh. 41)

3- Mü'minler'in emiri şöyle dedi- «Allah'ın Besulü beni Yemen'e gönderirken şöyle dedi; 'ey Ali, (sakın)) onlardan birini İslam'a davet etmeden önce öldürme. Allah'a yemin olsun ki, Allah'tan, onlardan birini senin elinle hidayete eriştirmesi, onun üzerine bir güneşin doğup batmasından daha iyidir. Ve sana da Allah'ın dostluğu yeter ey Ali!.» (Vesail c. 6, sh. 30)

4- «Sizin Allah katında en üstününüz,, en takvalı olanınızdır» (49/13)

5- «İnsan Denen Meçhul» Alexis Carrel sh. 9, 32, 35

6- «Küba'da Şeker Kavgası» J. Paul Sartre sh. 145

7- İslam'ın, İran'da hakim olan bir güç haline gelişiyle toplumda ilerlemeye,

medeniyete ve insanların özgürlüğüne yol açmış olması ve zalimlerin, saray yerlilerinin başkasının ezilişine sebep oluşu tarihin ve tarihçilerin tanıklığıyla sabit olup, bu konuda hiç şüphe yoktur. Hatta İslam düşmanlarının bile bunu itiraf etmekten kaçamadıkları açıktır. «İran da ki Dünya Görüşleri ve toplumsal hareketler» adlı kitapta (ki bu kitabın yazan İslam karşıtı biridir. Ayrıca dini bir sihir ürünü olarak görmektedir,) İslam'ın İran'da ki hükümranlığı konusunda şu görüşlere yer veriliyor: «...Arapların ve yeni dinin tasallutu İran toplumunda çok derin tesirler meydana getirmiştir. Pehlevi dili yazısını pratik olarak tedavülden kaldırdı.

Zerdüşt dinini yaşam sahnesinden sildi. Aristokrat kesimi (Vezirler, soylular", seçkinler ve devlet kademesindeki rütbeliler) yaşam sahnesinden silindiler. Hatta İranlılar sür'atle kendi isimlerini Arapça olanlarıyla değiştirdiler... İslam'ın ilk dörtyüz yılında ortaya çıkan bu yeni dinini geliştirdiği ortak medeniyette İranlıların da bir payı vardır. Gazneliler, Selçuklular, Harzemşahlılar döneminde bu pay daha, renk-leşerek ve zenginleşerek devam etti.

Müslümanların ve Araplar'ın "İran'a tahakkümlerinin, İran'a maddi ve manevi (yol gösterici) bir ışık bahşettiği kadar Gazneliler, Cengiz ve Timur'un İran'daki tahakkümleri de o kadar bir yıkımın başlatıcısı olmuşlardır... İran'a İslam'ı getiren Araplar taarruzlarıyla İran'ın evrensel bir uygarlığa katılmasını sağlarken Cengiz'in ve Mahmut'un saldırılan ise tahrip edip orada bir üstünlük kurmak içindir.» Sh. 25, 28, 29.

8- «İslam'da Hükümet» (Farsça) Ders 6 sh. 37, Ders 11 Sh. 31, Ders 1 Sh. 18

9- Fevziye faciası yaptıkları açıklama Ferverdin 42 (?)

10- İmam bu dersleri Necefte sürgünde bulunduğu dönemde vermiştir. (Yay.)

11- Ebi Basir'den, O'da Ebû Abdullah (a) işittiğini söyledi. O şöyle diyordu: «Mü'minlerin emiri (a) şöyle diyordu: «Ey ilim isteklisi kişi, ilmin birçok faziletleri vardır: Baş'ı tevazzudur. Gözü hased'den beri olmaktır, kulağı anlamadır. Dili doğru olmadır, hafızası incelemedir, kalbi iyi niyettir, aklı işlerin ve eşyanın bilinmesidir. Eli rahmettir. Ayağı Âlimleri ziyaret etmektir. Gayreti selim olmaktır. Hikmeti takvadır.

Götürdüğü yer kurtuluştur. Önderi afiyettir. Bineği vefadır. Silahı kelimenin yumuşak söylenmesidir. Kılıcı ise rızadır. Kalkanı ilmin insanlar arasındaki dolaşımıdır. Ordusu Âlimlerin sohbetidir. Sahip olduğu mal ise edebidir. Hazinesi günahlardan kaçınmadır. Azığı ve içmek için alınmış suyu ve yol göstericisi hidayettir. Yoldaşı ise hayırlı şeylere karşı duyulan sevgidir.» Kafi C.1 Sh. 46 Bab'ün nevadir. Hadis 2

«... Ebu Abdullah (a)'dan, Rasulullah (s) şöyle buyurduğunu söyledi: «Fakihler

dünya (işlerine)'ya girmedikçe Peygamberlerin güvendiği kimselerdir.» Bu sırada denildi ki «Ey Allah'ın Rasulü anların dünyaya (işlerine) girmeleri de ne demek? Peygamber (s): «Onların mevcut yöneticilere tabi olmalarıdır. Onlar bunu yaptıklarında onları bundan dininize uymaya (davet ederek) sakındırınız.» Kâfi C. 1 Sh. 46

«... Ebu Abdullah (a)'dan (O) şöyle dedi «Biz akıllı, anlayışlı, fakih, halim, ilimde merkez olan, sa^ birli, dosdoğru olan kimseyi severiz.»

«Allah Peygamberleri güzel ahlakı tamamlamaları için göndermiştir. Kim bu ahlak üzere hareket ediyorsa Allah'a şükretsin. Kim de bu ahlak üzere değilse Allah'a yalvararak bunlara sahip olmasını istesin. Ben de dedim ki «Senin yolunda feda olayım, nedir bunlar?» Dedi ki: «Onlar takvadır, kanaattir, sabırdır, şükürdür, halimdir, hayâdır cömertliktir, cesarettir, gayrettir, iyilik etmektir, doğru sözlü olmaktır ve emanetlere riayet etmektir» Vesail C. 6 Sh. 155 Bab 6. C. 1

Mü'minlerin Emiri (s) dedi ki.«Allah (aranızdan) ulemayı, onlar zalimin zulmüne ve mazlumun açlığına rağmen yerlerinde oturmadıkça (çekip) almaz.» Nehc'ul Belağa. Şakşaki hutbesinden.

12- Cemil b. Derrac'dan. O'da Ebu Abdullah (a)'dan işittiğini söyledi. O (şöyle) dedi: «(Eliyle boğazını işaret ederek) can buraya ulaştığı zaman (artık) Âlim için tövbe (etmek) mümkün değildir. Sonra şunu okudu-. Allah'a tevbe etmek ancak bilmeyerek kötülük işleyen kimseler içindir.» Vafi C. Sh. 53

13- Hafs b. Kıyas'dan O'da Ebu Abdullah (a) 'dan O (şöyle) dedi: «Ey Hafs, Alimin bir günahı affedilmeden önce cahil'in yetmiş günah'ı affolunur» C. 1 Sh. 52

14- «... Rasulullah (s) şöyle dedi: «Ümmetimden iki kesim vardır ki, onlar iyi oldukları takdirde tüm ümmet iyi olur. Onlar fesatçı olduklarında da tüm Ümmet fesada uğrar» Bunların kimler olduğu sorulduğunda ise O şöyle dedi Bunlar Âlimler ve İdarecilerdir.» Tüh-ful'ukûl, Eski baskı Sh. 13

15- Selim b. Kays el-Hilali'den rivayetle O (şöyle) dedi: Mü'minlerin Emiri (a) işittiğime göre O Nebi (S) kendisine şöyle dediğini rivayet etti. «İki tip âlim vardır. Biri ilmi takınan (ilmiyle amel eden) âlimdir ki bu kurtulmuştur. Diğeri ise, ilmini terk eden âlimdir ki bu da helak olmuştur. Cehennem ehli ilmini takınmayan (ilmiyle amel etmeyen) âlimin (kötü) kokusundan rahatsızlık duyarlar.» Kafi C. 1 Sh. 52

16- «... Fazl b. Ebi Kurra'dan O'da Ebu Abdullah (a)'dan: O dedi ki. Rasulullah (s) şöyle buyurdu. «Havariler İsa b. Meryem'e sordular «Ey Rasulullah biz kimlerin (ilim) meclisinde oturalım?» O dedi ki «Görünüşüyle sizlere Allah'ı hatırlatan, sizi ameliyle Ahirete özendiren ve mantığı ile sizin ilminizi arttıran kimselerin meclisinde» Kafi C. 1 Sh. 39

«Ebu Ya'fur'dan. O Ebu Abdullah (a)'in şöyle dediğini söyledi: «Sizden namazı, takvayı, içtihatı görmeleri için, insanları, diliniz dışı şeylerle (İslam'a) çağırınız. İşte gerçek davet budur» Kafi C. 2 Sh. 78

17- Sefinet'ül-Bihar C. 1 Sh. 410

18- 19/96

19- Mü'minlerin Emiri (a) şöyle dedi: «Şayet ilmin amilleri ilmi hakkıyla taşırlarsa, onları Allah'ta sever, onları melekler de ve yaratıklardan ona itaat edenlerde. Ancak ilmi dünyalık için taşırlarsa Allah Onlara gazap eder ve insanlara ihanet etmiş olurlar.» (Tuhfu'l-Ukul eski baskı S. 47)

20- 38/64

21- 3/182

22- 18/49

23- 99/7-8

24- 41/21

25- «Ali (r) arkadaşlarına sürekli şunu söylerdi: «Kendinizi donalttınız ki Allah size rahmet etsin. Şüphesiz siz sefere çağrıldınız. Dünyaya meylinizi azaltınız. Takvadan hazırladığınız şeylerle dünyadan salih olarak dönünüz. Şüphesiz önünüzde, oraya girmeniz ve orada durmanız gereken sarp engel ve korkutucu müthiş duraklar vardır.

Biliniz ki ölümün size doğru gelişi yakındır. Sanki siz onun pençelerindesiniz ve o size pençelerini batırır. Muhakkak ki orada (dünyada ya da ölüm esnasında) çirkin işler ve kaçınılması gereken belalar başınıza gelir. Dünya ile ilişkinizi kesin, Takva azığı ile de yardım dileyin.» Şerh-i Nehc' ül-Belağa bölüm 2 Sh. 209, 199

26- 78/23

27- «Ayaşiden, Hameran isnadıyla rivayet edildiğine göre O (şöyle) dedi: «Cafer; (a)'dan «Orada çağlar boyu kalacaklardır.» Ayeti konusunu sordular. O ise şöyle dedi: «Bu cehennemden çıkanlar içindir.» Mecme'l-Beyan Zeyl, Söz konusu ayetin açıklaması

28- «Bu münacat Mevlana Ali (a) 'dan rivayet edilmektedir. Onun oğullan (a) bu duayı Şaban Ayında okuyorlardı. İbn'i Kaleviye (r)'ın rivayetidir: «Allah'ım salat ve selam Muhammed (s)'e ve onun aline olsun (Allah'ım) sana dua ettiğim zaman duamı işit. Nida ettiğim zaman nidamı işit. İlahi ben senin zayıf, günahkâr kulunum

ve sana yönelmiş (ya da ayıplı) kulunum. Beni yüzünü senden çevirenlerden ve gafleti senin affını engelleyenlerden kılma.

İlahi! Bana sana, yönelmenin kemalini nasip et. Kalplerimizin gözünü parlaklıkla nurlandır. Ta ki O (kalp) bakışını sana çevirsin ve kalbin gözü nur perdesini yaksın. Böylece de azametin cevherine de ulaşsın ve ruhlarımız, kutsiyetinin yüceliği ile ilişkiye geçsin. İlahi! Beni çağırdığında davetine icabet eden, nazar ettiğinde senin celalin için (buna dayanamayarak) mahvolan, senin gizlice ona fısıldadığın ve sana açıkça ibadet eden kimselerden kıl.

İlahi! Ümitsizliklerimin hüsn-i zannıma galip gelmemesini sağlıyorum., ve senin kereminin güzelliğinden ümidimi kesmiyorum. İlahi! Eğer hatalarım beni senin dergâhında gezden düşürdüyse, bunlardan sana olan güzel tevekkülümle beni arındır. (Af et) İlahi! Eğer benim, lütfunun güzelliği olarak günahlarını işlememi sağladıysan, muhakkak bana affının keremimde gösterdin. İlahi! Eğer beni seninle kavuşma konusunda gaflete düşürdüysen, beni mesajının keremiyle uyardın.

İlahi! Her ne kadar sen beni cehenneme büyük cezana çağırdınsa da gene sen beni bol iyiliğinin olduğu yere cennete de çağırıyorsun. İlahi! Yalnızca sana dua ediyor, yalnızca sana yalvarıyorum ve Senden Muhammed (s) 'e ve onun ehline rahmet etmesi ve beni ahdini bozanlardan, şükründen bigâne olanlardan ve emrine aldırış etmeyenlerden değil, senin zikrinin müdavimlerinden kılmam istiyorum, İlahi! Beni senin en güzel olan izzetine kavuştur ki ben yalnızca seni bileyim. Senin dışındaki şeylerden yüz çevireyim. Ve senden korkup senin gözetimin altında olayım!

Ey Celal ve ikram sahibi ve salâtı selam onun Rasulû Muhammed (s)'e ve onun temiz al'ine olsun. Ve sellim teslimen kesira. (Biharü'l-envar C. 19 ikinci cüz eski baskı. Babü'1-ed-yiye ve'l-münacat Sh. 89-90)

29- Ali bin Hasan ibn-i Faddal'dan O'da babasından O'da Rıza (a)'dan O'da babaları (a)' Onlar'da Ali (a)'dan O'nun şöyle dediğini rivayet etmişlerdir: «Rasulullah (s) bir gün bize hitap ederek şöyle dedi. «Ey insanlar (nihayet) Allah'ın ayı (Ramazan) da bereketle, rahmetle ve mağfiretle geldi. O, Allah indinde (diğer) aylardan daha üstün bir aydır. O (ay)'ın günleri en üstün günlerdir. Ve geceleri on üstün gecelerdir ve saatleri en yüce saatlerdir.»

O öyle bir ay'dır ki, siz o ayda Allah'a misafir olmaya çağrılırsınız. Siz bu ayda Allah'ın kerametinin ehlinden kılınırsınız. Sizin o ayda ki nefes alıp vermeniz teşbihtir. O ayda uyumanız ibadet, ameliniz makbuldür. Duanız kabul olunan (dualardan)'dır. Rabbınız olan Allah'tan samimi bir niyetle ve temiz kalple sizi, orucunuz da ve Kur'an tilavetinizde muvaffak kılması için dua ediniz...» (Vesaillü'ş-şia İsla-miye baskısı C. 4 Kitabus-savm Bab 18 Hadis 30)

30- Cabir (r)'den Ebi Cafer (a)'den O (şöyle) dedi: «Rasulullah (s) insanlara

yönelerek şöyle diyordu: «(Ey) insanlar topluluğu, Ramazan Ayı hilali doğduğunda azılı şeytanlar zincire vurulur. Cennetlerin ve göklerin kapıları, rahmet kapılan açılır. Cehennem kapıları kapanır. Dualar kabul olunur... Nihayet Şevval hilali doğar ve Mü'minlere «mükafatlarınızı (almaya) koşunuz» diye" hitap edilir. O gün karşılığı alma günüdür.» (Vesail «İslamiye» baskısı C. 4 Sh. 245)

31- «Allah'ın boyası (ile boyan). Allah'ın boyasından daha güzel boyası olan kimdir? Biz ancak O'na kulluk ederiz.» 2/138

32- «Sadık (a) (şöyle) dedi: Rasulullah (s) dedi ki: «Size mü'min (göründüğü halde) mü'min olmayanın kim olduğunu haber vereyim mi? İnsanların nefisleri ve mallan hususunda kendisine güvenmediği kimsedir. Size müslimin kim olduğunu haber vereyim mi? Müslüman, müslümanların elinden ve dilinden (bir kötülük çıkmayacağına) emin olduğu kimsedir.» Safine İman bölümü.

33- 30/10

34- «De ki yapın (yapacağınızı); yaptığınız işleri, Allah'ta görecek, Resulü de, mü'minlerde, sonra görülmeyeni ve görüleni bilen (Allah'a)'e döndürüleceksiniz.

O size yaptıklarınızı bir bir haber verecek.» (9/105) «... Ebi Busayr'dan (O da) Ebi Abdullah'dan (a) (O şöyle) dedi: Kulların iyi olan ve kötü olan amelleri her sabah Rasulullah (s)-'e sunulur.

Bu konu da onla (kulla)'rı uyarınız. Buna ilişkin ayet şudur: «De ki yapın (yapacağınızı); yaptığınız işleri Allah'ta görecek Rasulü'de, Mü'minler'de...» sonra (Hazret) sustu.

«... Abdullah (a)'dan O (şöyle dedi: O'nu (?) şöyle derken işittim: «Size ne oluyor da Allah'ın Rasulü' ne kötülükte bulunuyorsunuz.» Oradaki bir adam dedi ki «Biz nasıl olur da O'na kötülük yapabiliriz ki?!» O dedi ki: «Bilmiyor musunuz ki amelleriniz O'na (Rasulullah) sunulur. O orada günahların olduğunu görürse bu ona kötülük yapmak olur. Rasulullah'a (s) kötülük etmeyin onu sevindiriniz.» (Vesail C. 6 Sh. 387 bab 101 Hadis 1-4)

35- «İşte ahiret yurdu; onu yeryüzünde böbürlenmek ve bozgunculuk yapmak istemeyenlere veririz. (Güzel) sonuç sakınanlarındır.» (28/83)

36- 95/4-5

37- «Dileseydik elbette onu o ayetlerle yükseltirdik, fakat o, (dünya) yere saplandı ve hevesinin peşine düştü. O'nun durumu tıpkı şu köpeğin durumuna benzer. Üstüne varsan da dilini sarkıtıp solur, bıraksan da dilini sarkıtıp solur.

İşte ayetlerimizi yalanlayanların durumu budur. Bu kıssayı anlat belki düşünürler.»

(7/176)

38- 2/257

39- Şerh-i Nehcü'l-belağa.(Abduh) cüz 2 Sh. 245 Kelam 219

40- 28/88

41- «(İnsan) hiç bir söz söylemez ki yanında (onu) gözetleyen, dediklerini zapteden (bir melek) hazır bulunmasın» (50/18)

42- Rasulullah şöyle dedi: «Gıybet yapmak insanların etini yediği halde, kendisinin saygıdeğer biri olduğunu zanneden kimse yalan söylemektedir. Çünkü gıybet cehennem köpeklerinin yalağıdır.» Camiu's-saadet Cüz 23 Sh. 234

43- Mü'minlerin Emiri (a) dedi ki: «Ey insanlar dünya sevgisinden sakının. Dünya sevgisi her günahın başıdır. Her bela(ya açılan) kapıdır. Her fitneye yol açandır. Ve her türlü zararı çağırandır.» Tuhefu'1-ukul Sh. 5

44-103/1-3

45- Şu Ali (a) 'm sözlerindendir : «İman için kalpte yerleşmiş olmak vardır. Gene iman için kalple göğüs arasında belli bir süreye dek eğreti olmak durumu vardır.» Şerh-i Nehcü'l-Belağa Abdah Cüz 3 Sh. 152

46- Yeşillikler içinde gizlenmiş bir böcek için/Yer de orasıdır, gök de orasıdır.

47- Mü'minlerin Emiri Şöyle dedi: «Allah'a cennet amacıyla ibadet eden topluluğun kulluğu tüccar kulluğudur. Allah'a (ondan) korktuğu için ibadet eden topluluğun kulluğu ise köle kulluğudur.

Allah'a şükran duygusuyla ibadet edenlerin kulluğu ise gerçek hür-erin kulluğudur.» Şerh-i Nehcü'l-Belağa Abduh Sh. 204 C. 3

48- Zerrare'den. O'da Ebi Caferden (a) O şöyle dedi: «Hiç bir kul yoktur ki, (başlangıçta) kalbinde beyaz noktalar bulunmasın. Bir günah işlediğinde bu noktalardan biri siyah pas haline gelir.

Eğer tövbe ederse bu siyahlık kaybolur. Günahlara devam ederse bu siyahlıklar artar. Nihayet beyazların tümünü kaplar. Beyazlıklar tamamen kapandığında bu kalbin sahibi artık ebedi olarak hayr'a dönemez.

Bu Allah'ın şu ayetinde de geçmektedir.: «Hayır onların işleyip kazandıkları şeyler kalplerinin üzerinde pas olmuştur.» (Vesail C. 11 Sh. 239, 83/14)